

Evaluace studentů se zdravotním postižením a návrh uplatnitelnosti na trhu práce

Bc. Tereza Novotná

Diplomová práce
2017

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Tereza Novotná**
Osobní číslo: **M15896**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Evaluace studentů se zdravotním postižením na UTB
a návrh uplatnitelnosti na trhu práce**

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Proveďte literární rešerši odborných zdrojů vztahujících se k problematice uplatnitelnosti osob se zdravotním postižením.
- Vymezte legislativní rámec upravující problematiku zaměstnávání osob se zdravotním postižením.

II. Praktická část

- Analyzujte současný stav studentů se zdravotním postižením na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně.
- Proveďte dotazníkové šetření formou řízených rozhovorů zaměřené na studijní podmínky a pracovní uplatnění studentů se zdravotním postižením.
- Na základě provedené analýzy a dotazníkového šetření navrhněte možnosti uplatnění absolventů se zdravotním postižením na trhu práce a uveďte důsledky zaměstnávání těchto osob pro zaměstnavatele.

Závěr

Rozsah diplomové práce: cca 70
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

ČERVINKA, Tomáš a Zdeňka LEIBLOVÁ. Zaměstnávání občanů se zdravotním postižením, důchodců, mladistvých a studentů, absolventů škol, žen, agenturních zaměstnanců a dalších kategorií. 4. aktualiz. vyd. Olomouc: ANAG, 2003, 231 s. ISBN 978-80-7263-529-0.

GRUBER, Jonathan. Public finance and public policy. 3rd ed. New York: Worth Publishers, 2011, 768 s. ISBN 978-1-4292-1949-5.

OPATŘILOVÁ, Dagmar a Dana ZÁMEČNÍKOVÁ. Předprofesní a profesní příprava zdravotně postižených. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2005, 132 s. ISBN 80-210-3718-0.

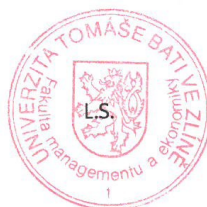
ROSEN, Harvey S. and Ted GAYER. Public finance. 9th ed. New York: McGraw-Hill Higher Education, 2010, 608 s. ISBN 978-0-07-351135-1.

RŮŽIČKOVÁ, Kamila, Tereza SKÁKALOVÁ a Jana DLOUHÁ. "Seznamte se, prosím": metodický průvodce k organizaci podpory studentů se specifickými potřebami. 1. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2014, 140 s. ISBN 978-80-7435-381-9.

Vedoucí diplomové práce: Ing. Milana Otrusinová, Ph.D.
Ústav financí a účetnictví
Datum zadání diplomové práce: 15. prosince 2016
Termín odevzdání diplomové práce: 18. dubna 2017

Ve Zlíně dne 15. prosince 2016

doc. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

RNDr. Pavel Bednář, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl jsem seznámen s tím, že na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užit své dílo – diplomovou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 11.4.2017

Navetna.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Diplomová práce je zaměřena na evaluaci studijního prostředí studentů se zdravotním postižením na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně a na následné uplatnění absolventů se zdravotním postižením na trhu práce. V rámci řešení problematiky byla použita metoda analýzy, dotazníkového šetření a řízených rozhovorů. Pro vyhodnocení dotazníkového šetření byla použita testovací statistika, konkrétně chí-kvadrát. Výsledkem řešeného problému byl návrh projektu na uplatnitelnost absolventů se zdravotním postižením v prostředí volného a chráněného trhu práce. Součástí projektu bylo rovněž navržení uspořádání odborné přednášky, která by sloužila ke zvýšení informovanosti studentů se zdravotním postižením o jejich možnostech na trhu práce.

Klíčová slova: zdravotní postižení, trh práce, uplatnitelnost, UTB, OZP

ABSTRACT

The scope of the master's thesis is the evaluation of study environment of students with health impairment at Tomas Bata University in Zlin and their subsequent employment in labour market. The methods of analysis, questionnaire survey and structured interview were used while solving the issue. The test statistic, specifically chi-squared test was applied for the appraisal of the questionnaire survey. The result of the study was a project proposal for disabled graduates' employment in free and protected labour market. A proposal of an expert lecture that would increase the disabled students' awareness of their opportunities in labour market was also a part of the project.

Keywords: disability, labour market, employability, TBU

Ráda bych poděkovala Ing. Milaně Otrusinové, Ph.D. za odborné vedení práce a cenné rady při zpracování diplomové práce. Poděkování patří také Ing. Adéle Lorencové a Ing. Adéle Brožkové ze společnosti SALMA PLUS s.r.o., které mi rovněž při psaní diplomové práce velmi pomáhaly.

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	8
CÍLE A METODY	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 ČESKÁ LEGISLATIVA V OBLASTI PROBLEMATIKY ZAMĚSTNÁVÁNÍ OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM	12
1.1 LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD	13
1.2 ZÁKON Č. 435/2004 SB., O ZAMĚSTNANOSTI.....	13
1.2.1 Vyhláška č. 518/2004 Sb.....	16
1.3 ZÁKON Č. 262/2006 SB., ZÁKONÍK PRÁCE	16
1.4 NÁRODNÍ PLÁN PODPORY ROVNÝCH PŘÍLEŽITOSTÍ PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM NA OBDOBÍ 2015–2020	16
2 ZDRAVOTNÍ POSIŽENÍ STUDENTŮ	18
2.1 POHYBOVÉ POSTIŽENÍ	18
2.2 ZRAKOVÉ POSTIŽENÍ	18
2.3 SLUCHOVÉ POSTIŽENÍ.....	19
2.4 VNITŘNÍ POSTIŽENÍ	19
2.5 DUŠEVNÍ POSTIŽENÍ.....	19
2.6 SPECIFICKÉ PORUCHY UČENÍ	20
3 STUDIJNÍ PODMÍNKY PRO STUDENTY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM	22
4 VÝZNAM PRACOVNÍHO UPLATNĚNÍ PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM	24
5 PODPORA ZAMĚSTNÁVÁNÍ OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM	26
5.1 PRACOVNÍ REHABILITACE	26
5.2 CHRÁNĚNÉ PRACOVNÍ MÍSTO (CHPM).....	27
5.3 POVINNOSTI ZAMĚSTNAVATELŮ.....	28
5.4 PLNĚNÍ POVINNÉHO PODÍLU	29
5.5 SLEVA NA DANI	29
6 VEŘEJNÁ KONTROLA	31
6.1 ZÁKON Č. 320/2001 SB., O FINANČNÍ KONTROLE	32
6.2 KONTROLA ZE STRANY ÚŘADU PRÁCE.....	33
6.3 KONTROLA VYKONÁVANÁ NEJVYŠŠÍM KONTROLNÍM ÚŘADEM.....	35
6.4 DODRŽOVÁNÍ MINIMÁLNÍ MZDY	36
7 SHRUTÍ TEORETICKÉ ČÁSTI	38
II PRAKTICKÁ ČÁST	39
8 ANALÝZA OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM NA TRHU PRÁCE VE ZLÍNSKÉM KRAJI	40
8.1 NEZAMĚSTNANOST V ČR A ZLÍNSKÉM KRAJI	40
8.2 PRACOVNÍ PŘÍLEŽITOSTI PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM.....	43
8.2.1 SALMA PLUS s.r.o.	44

9	ANALÝZA STUDENTŮ SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM NA UNIVERZITĚ TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ.....	45
9.1	UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ.....	45
9.1.1	Studenti se specifickými studijními potřebami	46
9.1.2	Dlouhodobý záměr	47
9.1.3	Opatření pro zvýšení zaměstnatelnosti absolventů UTB	47
9.2	AKADEMICKÉ CENTRUM UTB.....	48
9.3	STUDENTI SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM NA UTB.....	49
9.4	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ.....	50
9.4.1	Cíle a metodika	50
9.4.2	Vyhodnocení dotazníku	51
9.4.3	Shrnutí výsledků dotazníkové šetření	60
10	PROJEKT REALIZACE ODBORNÉ PŘEDNÁŠKY PRO STUDENTY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM	62
10.1	CHARAKTERISTIKA A CÍLE PROJEKTU	62
10.2	CÍLOVÁ SKUPINA PROJEKTU	64
10.3	REALIZAČNÍ TÝM PROJEKTU	64
10.4	LOKALIZACE PROJEKTU.....	64
10.5	OBSAHOVÁ NÁPLŇ PŘEDNÁŠEK.....	66
10.6	HARMONOGRAM PROJEKTU.....	72
10.6.1	Časová analýza.....	73
10.7	PUBLICITA PROJEKTU	74
10.8	ROZPOČET PROJEKTU	75
10.8.1	Osobní náklady.....	75
10.8.2	Náklady na propagaci.....	75
10.8.3	Náklady spojené s pronájmem prostor pro přednášku	75
10.8.4	Ostatní náklady.....	76
10.8.5	Celkové náklady.....	76
10.9	RIZIKOVÁ ANALÝZA	77
10.10	PŘÍNOSY PROJEKTU	78
	ZÁVĚR	79
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	80
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	87
	SEZNAM OBRÁZKŮ	88
	SEZNAM TABULEK.....	90
	SEZNAM PŘÍLOH.....	91

ÚVOD

Tématem diplomové práce je Evaluace studentů se zdravotním postižením na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně a návrh uplatnitelnosti na trhu práce. Práce reaguje na aktuální problémy nejen na trhu práce, ale v celé společnosti. Osoby se zdravotním postižením se řadí mezi jednu z rizikových skupin osob na trhu práce a svým jednáním svoji pozici velmi často ještě více znevýhodňují. Osoby se zdravotním postižením běžně své postižení při hledání zaměstnání tají a ochuzují tak sebe i zaměstnavatele o řadu výhod, které plynou ze zaměstnávání uvedené skupiny osob.

Cílem práce je přispět ke změně chování osob se zdravotním postižením na trhu práce. Diplomová práce má za úkol hendikepovaným ukázat, jaké výhody plynou zaměstnavatelům ze zaměstnávání osob se zdravotním postižením a má tak motivovat zdravotně postižené, aby přestali své postižení skrývat, ale aby v něm dokázali najít určité výhody.

Teoretická část práce obsahuje legislativní úpravu zaměstnávání OZP a nastiňuje rovněž problematiku studijního prostředí studentů se specifickými potřebami v prostředí českého školství. Součástí teoretické části je také kapitola, která upozorňuje na to, jaký význam má pracovní uplatnění pro osoby se zdravotním postižením a kapitola o podpoře zaměstnávání těchto osob v České republice.

Poslední kapitola teoretické části je věnována veřejné kontrole, která je při podpoře zaměstnávání osob se zdravotním postižením na místě, neboť uvedená podpora je financována z veřejných rozpočtů.

Praktickou část otevírá mikroanalýza trhu práce ve vztahu k osobám se zdravotním postižením ve Zlínském kraji. Zlínský kraj patří mezi 4 kraje České republiky s největším podílem uchazečů o práci se zdravotním postižením na celkovém počtu uchazečů. To je jeden z dalších důvodů, proč je tato práce aktuální a potřebná.

Na analýzu trhu práce ve Zlínském kraji navazuje analýza studentů se zdravotním postižením na univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně, která obsahuje přehled znevýhodněných studentů na jednotlivých fakultách UTB, opatření univerzity konaná ve vztahu ke studentům se specifickými potřebami a představení Akademického centra UTB jako hlavní podpory pro studenty se specifickými studijními potřebami.

Nedílnou součástí praktické části je dotazníkové šetření provedené mezi studenty se zdravotním postižením na UTB, kteří jsou v evidenci Akademického centra UTB.

Základním cílem dotazníkového šetření je zmapovat současné studijní podmínky pro studenty se zdravotním postižením na univerzitě a zjistit, jaké jsou představy respondentů o jejich budoucím pracovním uplatnění. Z výsledku dotazníkového šetření vychází projekt realizace odborné přednášky. Smyslem přednášky je zvýšit informovanost hendikepovaných studentů o jejich možnostech na trhu práce a přispět tak k větší uplatnitelnosti těchto osob při hledání budoucího zaměstnání.

CÍLE A METODY

Hlavním cílem diplomové práce je zmapovat strukturu studentů se zdravotním postižením na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně, vytvořit ucelený pohled na jejich studijní podmínky a představy o budoucím uplatnění na trhu práce, a na základě těchto poznatků vytvořit projekt, který povede k větší informovanosti o jejich možnostech na trhu práce a ke zvýšení uplatnitelnosti na trhu práce.

Literární rešerše

Metoda je použita v teoretické části práce. Za pomoci internetových zdrojů, knižních zdrojů a odborných českých i zahraničních článků je popsána problematika zaměstnávání osob se zdravotním postižením z hlediska legislativy a studijní prostředí studentů se zdravotním postižením.

Dotazníkové šetření

V praktické části je využito dotazníkového šetření jako jedné z metody kvantitativního výzkumu. Tato metoda je zvolena jako rychlý prostředek sběru co největšího množství dat a také z toho důvodu, že je anonymní, což okolnosti tvorby práce vyžadují, neboť se jedná o osobní a citlivé údaje respondentů. Dotazník bude mezi studenty se zdravotním postižením šířen online prostřednictvím odpovědného pracovníka Akademického centra UTB.

Řízené rozhovory

Tato metoda je zvolena za účelem konkretizace určitých otázek. K rozhovorům budou studenti vyzváni prostřednictvím online dotazníků.

Statistické metody

Pro vyhodnocení dat dotazníkového šetření budou využity statistické metody. Konkrétně se jedná o testování statistických hypotéz (chí-kvadrát). Mezi jednotlivými jevy bude zjišťována existence statisticky významné závislosti.

Metody síťové analýzy

Časová analýza projektu bude zpracovaná pomocí podpůrných doplňků MS Excel pro projektový management, konkrétně pomocí MS Project a Excel QM.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ČESKÁ LEGISLATIVA V OBLASTI PROBLEMATIKY ZAMĚSTNÁVÁNÍ OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

Osoby se zdravotním postižením (OZP) jsou v České republice stejně jako ve většině zahraničních systémů na trhu práce chráněny. Garbat (2013) mluví o tzv. chráněném trhu práce, na kterém osoby se zdravotním postižením mohou být zaměstnány a zaplacený. Existuje u nich totiž zvýšené riziko, že budou vystaveni diskriminaci z důvodu svého zdravotního postižení. Komendová (2009, str. 112) upozorňuje na fakt, že v některých případech může dojít až k dvojí diskriminaci, kdy je osoba, většinou žena, se zdravotním postižením vystavena navíc genderové diskriminaci. Jak uvádí Národní plán OZP 2015 – 2020, zranitelnost této skupiny osob na trhu práce je v dnešní době zvýšena relativním přebytkem pracovní síly, které nemůže mnohdy tato riziková skupina osob konkurovat.

Problematika zaměstnávání osob se zdravotním postižením je obsažena v řadě zákonů, vyhlášek a nařízení vlády. Nebylo tomu tak však vždy. Téma zaměstnávání OZP se dostává do povědomí společnosti a legislativy teprve v posledních letech a to jako důsledek celosvětových ekonomických problémů. (Toldra, Santos, 2013) Základní právní normou v této oblasti je v českém prostředí zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti. Mezi další zákony patří například zákon č. 581/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu nebo zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění.

Co se týče nařízení vlády, je nutné zmínit nařízení číslo 567/2006 Sb., o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené minimální mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí.

Nařízení vlády č. 515/2004 Sb., o hmotné podpoře na vytváření nových pracovních míst a hmotné podpoře rekvalifikace nebo školení zaměstnanců v rámci investičních pobídek stanovuje výši hmotné podpory dle průměrného podílu nezaměstnanosti v České republice. Nařízení rovněž stanovuje výši hmotné podpory rekvalifikace nebo školení zaměstnanců v rámci investičních pobídek.

Mezi vyhlášky týkající se zaměstnávání OZP patří vyhláška č. 518/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, vyhláška č. 519/2004 Sb., o rekvalifikaci uchazečů o zaměstnání a zájemců o zaměstnání a o rekvalifikaci zaměstnanců.

1.1 Listina základních práv a svobod

Listina základních práv a svobod jako součást Ústavy České republiky zaručuje lidem svobodu a rovnost v důstojnosti i v právech. Stát je založen na demokratických hodnotách a základní práva a svobody se zaručují všem bez rozdílu pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství, politického či jiného smýšlení, národního nebo sociálního původu, příslušnosti k národnostní nebo etnické menšině, majetku, rodu nebo jiného postavení.

Jak je uvedeno v Hlavě čtvrté, článku 26 a 27, každý má právo na svobodnou volbu povolání a přípravu k němu, jakož i právo podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost. Každý má právo získávat prostředky pro své životní potřeby prací. Občany, kteří toto právo nemohou bez své viny vykonávat, stát v přiměřeném rozsahu hmotně zajišťuje.

Článek 29 garantuje osobám zdravotně postižením právo na zvýšenou ochranu zdraví při práci a na zvláštní pracovní podmínky. Tyto osoby mají rovněž právo na zvláštní ochranu v pracovních vztazích a na pomoc při přípravě k povolání. (Zákon č. 2/1993 Sb.)

1.2 Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti

Zákon č. 435/2004 Sb. dle novely přijaté zákonem č. 136/2014 Sb. upravuje zabezpečování státní politiky zaměstnanosti. Cílem je dosažení plné zaměstnanosti a ochrana proti nezaměstnanosti.

Tento zákon nahradil zákon č. 1/1991 Sb., o zaměstnanosti, čímž došlo ke změně terminologie. Pojem *občan se změněnou pracovní schopností* byl nahrazen pojmem *osoba se zdravotním postižením*. (Komendová, 2009, str. 86) Problematika osob se zdravotním postižením je obsažena zejména v části třetí – Zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Stejně jako v Listině základních práv a svobod je i zde stanoveno, že fyzickým osobám se zdravotním postižením se poskytuje zvýšená ochrana na trhu práce.

Okruh osob, které jsou považovány za osoby se zdravotním postižením, tvoří dle §67 odst. 2 zákona o zaměstnanosti fyzické osoby, které jsou orgánem sociálního zabezpečení uznány invalidními:

- a) ve třetím stupni (osoby s těžším zdravotním postižením),
- b) v prvním nebo druhém stupni.

Invalidita se primárně neposuzuje pro účely zákona o zaměstnanosti, ale vychází se z jejího posuzování při řízení o invalidní důchod podle zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém

pojištění. (Kořánová et al., 2015, str. 64) Dle §39 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, je osoba invalidní v prvním stupni, pokud její pracovní schopnost poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %. Pokud došlo k poklesu nejméně o 50 % a nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně. V případě, že došlo k poklesu větším jak 70 %, mluvíme o invaliditě třetího stupně.

Postup, jakým se stanoví procentní míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti, upravuje vyhláška č. 284/1995 Sb. Ministerstva práce a sociálních věcí, kterou se provádí zákon o důchodovém pojištění.

§68 obsahuje informace o evidenci osob se zdravotním postižením Úřadem práce. Tato evidence obsahuje mimo jiné identifikační údaje o osobě se zdravotním postižením a údaje o omezeních v možnostech jejího pracovního uplatnění ze zdravotních důvodů. Údaje této evidence jsou určeny výhradně pro účely začlenění osob se zdravotním postižením na trh práce a pro statistické účely.

§69 až §74 pojednává o pracovní rehabilitaci, na kterou mají osoby se zdravotním postižením právo. V §75 až §78 je vymezen pojem chráněné pracovní místo. Tyto oblasti zákona jsou specifikovány v další kapitole této práce. (Zákon č.435/2004 Sb.)

Od 1. 1. 2015 novela zákona o zaměstnanosti opět zavádí kategorii osob zdravotně znevýhodněných. Statut osoby zdravotně znevýhodněné přiznával úřad práce do roku 2011, což mělo za následek snížení počtu úředně uznaných osob zdravotně znevýhodněných. (Od ledna 2015 opět zavedena „Osoba zdravotně znevýhodněná“, 2015) Od roku 2015 je tato kategorie znovu zavedena a těmto osobám je v praxi věnována zvýšená pozornost a péče při zprostředkování zaměstnání a uplatňování aktivní politiky zaměstnanosti. Cílem obnovení statusu je zatraktivnění zaměstnávání těchto osob a jejich uplatnění na trhu práce. (Kořánová et al., 2015, str. 64)

Osoba zdravotně znevýhodněná je definována jako osoba, která může vykonávat zaměstnání nebo jinou výdělečnou činnost, avšak je pro ni nutné upravit pracovní prostředí, pracovní dobu a další podmínky s ohledem na její dlouhodobý, minimálně rok trvající, nepříznivý zdravotní stav. (Od ledna 2015 opět zavedena „Osoba zdravotně znevýhodněná“, 2015) Pro účely tohoto zákona se za dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav považuje zdravotní stav, který dle poznatků lékařské vědy trvá déle než jeden rok a výrazně omezuje tělesné, smyslové a duševní schopnosti, a tím i schopnosti pracovního uplatnění. O tom, zda je osoba zdravotně znevýhodněná, rozhoduje okresní správa sociálního zabezpečení a to na základě

posudku vystaveného posudkovým lékařem okresní správy sociálního zabezpečení. (Kořánová et al., 2015, str. 66)

Osoby zdravotně znevýhodněné tvoří tedy specifickou skupinu osob se zdravotním postižením, které nejsou invalidní, ale jejich stav jim omezuje schopnost pracovního uplatnění. (Osoby zdravotně znevýhodněné, 2015)

Osobám, které jsou uznány dlouhodobě tělesně, smyslově nebo duševně postižené, je Úřadem práce ČR vydáván průkaz osob se zdravotním postižením. Průkaz OZP se dělí do 3 skupin dle závažnosti zdravotního postižení:

Průkaz TP

Průkaz určený osobám se středně těžkým funkčním postižením pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra. Pod pojmem středně těžké funkční postižení se rozumí stav, při kterém je osoba samostatně pohyblivost v domácím prostředí, avšak v exteriéru ji činí chůze obtíže na nerovném terénu a s překážkami. Překážky a nerovný terén způsobují postiženému rovněž potíže. Při postižení orientace se jedná o neschopnost spolehlivé orientace v exteriéru, v domácím prostředí nemá osoba problémy.

Průkaz ZTP

Nárok na průkaz ZTP mají osoby s těžkým funkčním postižením pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra. Těžké postižení znamená, že osoba má značné potíže při chůzi a s orientací v exteriéru a je schopna chůze pouze na krátké vzdálenosti.

Průkaz ZTP/P

Nárok na průkaz ZTP mají osoby se zvláště těžkým nebo úplným postižením pohyblivosti nebo orientace s potřebou průvodce, včetně osob s poruchou autistického spektra. Osoba, které je přiznán průkaz ZTP/P má potíže s chůzí a orientací i v domácím prostředí, případně není schopna chůze vůbec a její pohyb je možný jen díky invalidnímu vozíku.

Ke každému druhu průkazu se pojí určité „výhody“, které osoba může využívat. Jde zejména o výhody v oblasti dopravy. (Průkaz osoby se zdravotním postižením, 2016)

1.2.1 Vyhláška č. 518/2004 Sb.

Prováděcí vyhláška k zákonu o zaměstnanosti stanovuje individuální plán pracovní rehabilitace, druhy nákladů hrazených Úřadem práce a způsob jejich úhrady. Část druhá obsahuje charakteristiku pracovního místa, druhy provozních nákladů chráněného pracovního místa a druhy provozních nákladů chráněného pracovního místa osoby samostatně výdělečně činné.

V části třetí je uveden způsob výpočtu přepočteného počtu zaměstnanců a zaměstnanců, kteří jsou osobami se zdravotním postižením, který je nutný ke stanovení výše příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném pracovním místě a k výpočtu plnění povinného podílu.

Vyhláška dále upravuje například charakteristiku a formy poradenské činnosti nebo příspěvky v rámci aktivní politiky zaměstnanosti. (Vyhláška č. 518/2004 Sb.)

1.3 Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce

Zákoník práce ukládá zaměstnavatelům rovné zacházení se všemi zaměstnanci. V pracovněprávních vztazích je zakázána jakákoli diskriminace. Za diskriminaci se ovšem nepovažuje rozdílné zacházení, pokud je toto zacházení podstatným požadavkem nezbytným pro výkon práce. (Bělina, 2015, str. 86)

Dle odstavce 5. § 103 je zaměstnavatel povinen pro zaměstnance, který je osobou se zdravotním postižením, zajišťovat na svůj náklad technické a organizační úpravy pracovních podmínek a pracoviště, či na své náklady zřídit chráněné pracovní místo, poskytnout zaškolení nebo zaučení a zvyšovat kvalifikaci těchto osob při výkonu jejich zaměstnání. (Bělina, 2015, str. 598)

1.4 Národní plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2015–2020

Česká republika patří mezi státy, které se systematicky snaží zlepšit podmínky života pro osoby se zdravotním postižením a jejich rodiny. Za dosažením tohoto cíle byl vypracován Národní plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2015-2020. Je to již šestý národní plán týkající se politiky státu ve vztahu k osobám se zdravotním postižením. Národní plán se snaží odstraňovat bariéry vstupu OZP

na trh práce, s čímž souvisí i zlepšení studijních podmínek v rámci terciálního stupně vzdělávání.

Národní plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2015-2020 je zaměřen na následující strategické oblasti:

1. Rovné zacházení a ochrana před diskriminací
2. Osvětová činnost
3. Přístupnost staveb, dopravy a komunikací
4. Mimořádné události a krizové situace
5. Rovnost před zákonem a přístup ke spravedlnosti
6. Nezávislý život
7. Osobní mobilita
8. Přístupnost informací a veřejných služeb
9. Život v rodině
10. Vzdělávání a školství
11. Zdraví a zdravotní péče
12. Rehabilitace
13. Zaměstnávání
14. Sociální zabezpečení a sociální ochrana
15. Participace osob se zdravotním postižením a jejich organizací na správě věcí veřejných
16. Přístup ke kulturnímu dědictví a účast na kulturním životě

V oblasti vzdělávání a školství je cílem Národního plánu zvýšit schopnost vzdělávacího systému vytvářet podmínky a postupy pro osoby se zdravotním postižením tak, aby odstraňovaly zdravotní, sociální a kulturní bariéry. (Národní plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2015-2020, 2015)

2 ZDRAVOTNÍ POSIŽENÍ STUDENTŮ

Stejně jako existuje mnoho definic zdravotního postižení, existuje i více možností jeho rozdělení. Například zákon o sociálních službách rozděluje zdravotní postižení na mentální, duševní, smyslové nebo kombinované. Český statistický úřad pro své potřeby rozděluje zdravotní postižení podobně jako zákon o sociálních službách, navíc však uvádí postižení vnitřní. (Výběrové šetření zdravotně postižených osob – 2013, 2014) Světová zdravotnická organizace vypracovala Mezinárodní klasifikaci funkčních schopností, disability a zdraví. Tato klasifikace byla přijata členskými státy Evropské unie v roce 2001 jako základní filozofie a politika rehabilitace osob se zdravotním postižením. Klasifikace rozděluje stav člověka podle tělesných funkcí, tělesných struktur, aktivity a participace a podle faktorů prostředí, které mohou být pro člověka bariérové. Procházková (2014, str. 17) s odkazem na Brázdila (1994) uvádí rozdělení podle několika hledisek – podle doby vzniku, podle příčin, podle projevů a podle intenzity. Peters, Collin (2013) rozděluje tělesné postižení do 4 základních kategorií na omezení mobility, sluchu, zraku a komunikace.

2.1 Pohybové postižení

Specifické podmínky při studiu u studentů s pohybovým postižením vyplývají zejména z konkrétní povahy jejich postižení. Obecně se za pohybové postižení považuje omezení hybnosti až celkového znemožnění pohybu v souvislosti s vývojovou vadou, amputací či deformací pohybového aparátu. Studenti s tímto postižením jsou často limitováni bezbariérovostí prostředí. Osoby s pohybovým postižením potřebují výrazně více času na přesun, je nutné počítat s jejich nedochvilností. Přístupnost veřejných prostor řeší vyhláška č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb.

2.2 Zrakové postižení

Pod pojmem zrakové postižení se rozumí takové postižení, které ovlivňuje činnosti v běžném životě, přičemž běžná optická korekce není dostačující. Osoby mají snížené zrakové schopnosti, které jim způsobují problémy v orientaci a samostatném pohybu. Dochází tak k obtížnějšímu pracovnímu uplatnění. Ve školním prostředí mají studenti se zrakovou vadou obtíže s orientací nejen v budově, ale i s přecházením mezi budovami v krátkých intervalech. Velkým rizikem je pak pochopení učební látky a to v důsledku

zkreslených představ či nevyhovujících formátech, neboť jen minimum dokumentů nabízí knihovny v elektronické formě. (Růžičková, 2013, str. 36)

Úprava prostředí nebo vybavení odpovídajícími kompenzačními pomůckami, zejména počítačem, může zrakově postiženým studentům velmi ulehčit jejich vysokoškolské studium. (Růžičková, 2013, str. 47)

2.3 Sluchové postižení

Sluchové postižení nastává, pokud schopnost jedince slyšet není dostačující k tomu, aby mohl mluvenou řeč přijímat uchem a osvojit si ji. (Doležel, 2007, str. 51) Studenti se sluchovým postižením se mohou potýkat s celou řadou potíží během studia. Jejich problémy jsou však často poměrně dobře řešitelné, vše je jen o dostupnosti informací. Nejčastěji se jedná o problém v komunikaci mezi spolužáky a vyučujícími. Je vhodné, aby student se sluchovým postižením měl zajištěné dobré místo v učebně, nejlépe blízko vyučujícího, což mu umožní dobrý přístup k prezentacím, náčrtům či schémátům. Vyučující mu může doporučit téma další přednášky, vhodnou literaturu či přímo poskytnout důležité informace v písemné podobě apod. Studentovi se zdravotním postižením může velmi pomoci spolupráce s přepisovatelem. (Růžičková, 2013, str. 48)

2.4 Vnitřní postižení

Vnitřní postižení není na první pohled vidět, avšak představuje pro jedince významné omezení. Mezi vnitřní postižení patří například nemoci srdce, cév, mozku, roztroušená skleróza, epilepsie nebo dědičné metabolické poruchy. (Vnitřní nemoci, 2017)

2.5 Duševní postižení

Příčinou invalidity mohou být také duševní poruchy a onemocnění. Duševní nemoc, stejně jako jiné druhy postižení, zvyšuje pracovní neschopnost a snižuje obecně kvalitu života. Je nutné zdůraznit, že intelekt u osob s duševním postižením není nijak snížen, avšak při studiu i zaměstnání je nutné brát ohled na možnosti a potřeby postiženého. Mezi duševní postižení patří nemoci jako schizofrenie, deprese či neurotické poruchy. (Duševní poruchy jsou stále častější příčinou invalidity, 2008)

2.6 Specifické poruchy učení

Mezi specifické poruchy učení patří:

Dyslexie

Dyslexie je porucha čtení, která však nijak nesouvisí s inteligencí jedince. Pro člověka je obtížné rozlišování některých písmen. Mohou nastat potíže s rychlostí a správností čtení textu. Jak uvádí Vidacek-Hains, Kozina, Kirinc (2016) léčba dyslexie může být úspěšná, pokud je identifikována včas a jsou aplikovány vhodné vyučovací metody. Podle Lamichhane (2015) se ale jedná o trvalé problémy.

Dysortografie

Dysortografie je porucha často spojená s dyslexií. Jedná se o poruchu pravopisu, kdy člověk vynechává nebo naopak přidává písmena ve slově, opomíjí psaní diakritiky nebo zaměňuje písmena zvukově a tvarově podobná. (Dlouhá, Růžičková, Skákalová, 2014, str. 109)

Dysgrafie

Dysgrafie představuje poruchu písemného projevu. Dochází ke stavu, kdy písmo působí neuspořádaně a neupraveně. Samotný proces psaní je pro člověka náročný, neboť vyžaduje velkou koncentraci. Podle některých zdrojů je pojem dysgrafie totožný s pojmem dysortografie. (Chung, Patel, 2015)

Dyskalkulie

Dyskalkulie souvisí s neschopností operovat s čísly. Matematické operace jsou pro studenta obtížné. Čtení i zápis čísel bývá chybné. (Dlouhá, Růžičková, Skákalová, 2014, str. 109) Soares, Patel (2015) definuje dyskalkulii jako poruchu dovednosti v matematice hluboko pod průměrem společnosti, kterou není možné přisuzovat vývojovým, neurologickým ani smyslovým poruchám.

Dyspraxie

Studenti s těmito poruchami mají problémy plnit své studijní povinnosti standardním způsobem. Obtíže plynoucí z těchto poruch jsou různé. Jedná se například o obtížné artikulace některých slov, problémy při čtení dlouhých textů, problémy s porozuměním textu, neschopnost naučit se cizí jazyk, gramatické chyby apod. Dle Eckersley (2011) se tato porucha nedotýká pouze studia, ale i běžného života postiženého. Lidé mají problém s činnostmi jako je sport nebo řízení auta.

Takovým studentům při jejich studiu pomáhá úprava formy zkoušení či testových materiálů, nalezení vhodného stylu učení a zpracování textu, používání názorných pomůcek, poskytnutí přednášky předem atd. (Dlouhá, Růžičková, Skákalová, 2014, str. 109)

3 STUDIJNÍ PODMÍNKY PRO STUDENTY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

Osoby se zdravotním postižením mají ztížené podmínky nejen při hledání zaměstnání, ale také při svém studiu a to vzhledem ke svým specifickým potřebám. (Národní plán 2015-2020) Podle zákona školského zákona č. 561/2004 Sb. se pod pojmem student se specifickými studijními potřebami rozumí *osoba, která k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrnými opatřeními se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám studenta. Studenti se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření školou a školským zařízením. (Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon))*

Zavádění různých standardů kvality a zlepšování kvality vzdělávacích procesů je v dnešní době čím dál častější (Vidacek-Hains, Kozina, Kirinc, 2016) Hampton, Gosden (2004) zastávají názor, aby vysoké školy poskytovaly nezávislé výukové programy. Stejný názor sdílí i Riddel (2014) a dodává, že univerzitní prostředí má zásadní význam při budování identit člověka a vliv na budoucí uplatnění na trhu práce. Avšak podle Šámalové (2016, str. 61) se navzdory všem legislativním opatřením stále nepodařilo dosáhnout stavu, kdy by vzdělání, především terciální, bylo dostupné všem bez ohledu na jejich zdravotní stav. V důsledku toho populace osob se zdravotním postižením dlouhodobě vykazuje nižší úroveň vzdělanosti než většinová společnost.

V roce 2009 Česká republika přijala Úmluvu o právech osob se zdravotním postižením, kde je ukotveno právo občana k přístupu ke vzdělání. Stát je povinen realizovat toto právo. (Šámalová, 2016, str. 74)

Co se týče studijního prostředí, hlavními institucemi, které usilují o zlepšení studijních podmínek pro osoby se zdravotním postižením, jsou univerzitní podpůrná centra. V současné době existují u většiny českých škol, což přispívá k úspěšnému dokončení studia OZP.

Vedle těchto center stojí Asociace poskytovatelů služeb studentům se specifickými potřebami. Asociace vznikla v roce 2013 jako zájmové sdružení právnických osob poskytujících praktický servis studentům se specifickými potřebami na českých vysokých

školách. Hlavním posláním sdružení je napomáhat jak studentům se specifickými potřebami, tak ostatním členům akademické obce se specifickými potřebami. Mimo to asociace dohlíží na dodržování standardů kvality poskytovaných služeb a podporuje rovný přístup ke vzdělání. (AP3SP, 2016)

K lepším studijním podmínkám přispívá i Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Ministerstvo každoročně poskytuje příspěvky a dotace veřejným vysokým školám na náklady spojené se studiem studentů se specifickými potřebami vyplývajícími ze zdravotního postižení. (Finková, Langer, 2014, str. 136) Výše příspěvku na studenty se specifickými potřebami vychází z násobku počtu studentů v jednotlivých kategoriích vyjadřujících typ postižení a částky kvantifikující zvýšenou nákladovost studia studentů se specifickými potřebami a poměrovými koeficienty vyjadřujícími náročnost zajišťování studia v závislosti na typu postižení a studovaném oboru. (Pravidla pro poskytování příspěvku a dotací veřejným vysokým školám (K 02/17), 2017)

4 VÝZNAM PRACOVNÍHO UPLATNĚNÍ PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

Mezi základní lidské potřeby patří seberealizace, s kterou úzce souvisí uplatnění na trhu práce. Pro člověka se zdravotním postižením může být toto uplatnění sebe sama mnohem obtížnější. (Novosad, 2013, str. 45) Richterová (2011, str. 28) uvádí, že zdravotně postižení lidé jsou vzhledem k celkové populaci daleko méně ctizádstoví a výkonově motivováni. Změny na pracovišti v nich vyvolávají spíše nejistotu. Preferují jasně dané struktury a požadavky na pracovní výkon, čímž se stávají méně flexibilními. Problémem je i jejich emocionální stabilita, často i nízké sebevědomí a obavy z kritiky okolí. Před vstupem na trh práce je proto nutné zohlednit tělesný a duševní stav člověka s postižením a rozvinout schopnosti a vlohy, které nejsou omezeny. (Opatřilová, 2005, str. 15) Tomuto názoru však oponuje Augusta (2014, str. 13), podle kterého člověk na vhodném pracovním místě a ve vhodném kolektivu může podávat takové výkony, že jeho postižení nebude mít na provoz firmy žádný vliv. Při správné diagnostice postižení člověka a informování pracovního kolektivu lze odstranit i nízkou flexibilitu pracovníka. Augusta (2014, str. 13) rovněž odmítá tvrzení, že by postižený zaměstnanec byl méně odolný vůči stresu. Záleží pouze na správné identifikaci postižení a přizpůsobení pracovních podmínek.

Výběr budoucí profese hraje významnou roli i v dalších rovinách života, neboť povolání ovlivňuje i budoucí sociální pozici člověka, společenskou prestiž nebo preferenci hodnot. (Opatřilová, 2005, str. 19)

Opatřilová (2005, str. 21) upozorňuje na to, že člověk pracuje celý život, přičemž jeho vada se může za pár let změnit a práce, která pro něj byla dřív vhodná, je najednou nevyhovující. Při volbě povolání je nutné tento fakt zohlednit.

Osoba se zdravotním postižením má právo na uspokojivé pracovní podmínky. Toto právo je zaručeno čl. 28 Listiny, přičemž osoba domáhající se tohoto práva musí být zaměstnancem či agenturním zaměstnancem. Uspokojivé pracovní podmínky jsou obecně chápány jako podmínky, které neohrožují život a zdraví. Zabezpečuje je zaměstnavatel na své náklady. Podrobně se jimi zabývá pátá část zákoníku práce – Bezpečnost a ochrana zdraví při práci. (Komendová, 2009, str. 125)

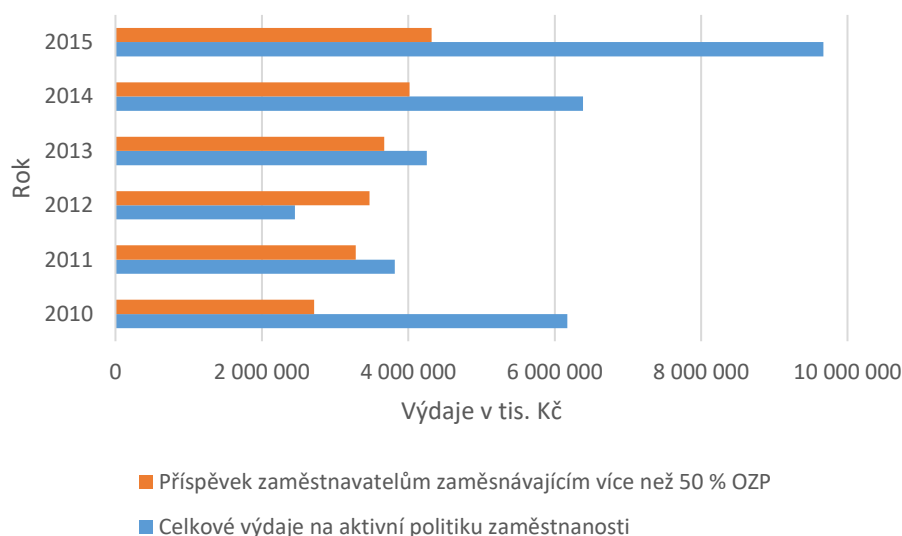
Dalším právem osob se zdravotním postižením je právo na spravedlivou odměnu za práci. Minimální mzda a zaručená mzda je uvedena v paragrafu 111 a 112 zákoníku práce a v nařízení vlády č. 567/2006 Sb. (Komendová, 2009, str. 125)

Právo na zvýšenou ochranu zdraví při práci je přiznáno pouze některým skupinám osob. Liší se tak od práva na uspokojivé pracovní podmínky a práva na spravedlivou odměnu za práci. Další rozdíl je v tom, že při vymáhání tohoto práva, nemusí být osoba v pracovněprávním vztahu. (Komendová, 2009, str. 132)

5 PODPORA ZAMĚŠTNÁVÁNÍ OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

Podpora zaměstnávání osob se zdravotním postižením probíhá v rámci aktivní politiky zaměstnanosti (APZ). Aktivní politika zaměstnanosti se řadí mezi cíle hospodářské a sociální politiky státu. APZ je zabezpečována Ministerstvem práce a sociálních věcí a Úřadem práce ČR a snaží se o zabezpečení práva občanu na zaměstnání, o produktivní využití zdrojů pracovních sil a o dosažení rovnováhy mezi nabídkou a poptávkou pracovních sil.

V rámci podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením přispívá stát na zřízení a vymezení chráněných pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením. (Aktivní politika zaměstnanosti a zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, 2012)

Obr. 1. Výdaje na aktivní politiku zaměstnanosti v letech 2010 až 2015
(vlastní zpracování dle dat MPSV)

5.1 Pracovní rehabilitace

Pojem pracovní rehabilitace je definován v zákoně č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, jako souvislá činnost, která je zaměřená na získání a udržení vhodného zaměstnání osoby se zdravotním postižením, kterou na základě její žádosti zabezpečují krajské pobočky Úřadu práce ve spolupráci se zaměstnavateli, vzdělávacími zařízeními, neziskovými organizacemi, lékaři a zdravotnickými zařízeními a hradí náklady s ní spojené. (Pracovní rehabilitace,

2016) Novosad (2009, s. 48) se na tento pojem dívá jako na aktivity spojené s využíváním a rozvíjením schopností lidí s tělesným či mentálním postižením.

Tato podpora je poskytována osobám v produktivním věku, které mají kvůli svému nepříznivému zdravotnímu stavu omezený výběr zaměstnání. (Novosad, 2009, s. 48) Týká se to jak osob, které se o zaměstnání uchází, tak osob, které se o zaměstnání neuchází. (Červinka et al., 2012, s. 63)

Pracovní rehabilitace zahrnuje zejména poradenskou činnost, která je orientovaná na volbu povolání, zaměstnání nebo k výkonu samostatné výdělečné činnosti. Tato poradenská činnost zahrnuje teoretickou i praktickou část přípravy. (Červinka et al., 2012, s. 63)

Aby mohla být osoba se zdravotním postižením zařazena do pracovní rehabilitace, musí splnit určité podmínky stanovené zákonem. Kromě toho se přihlíží i k aktuální situaci na trhu práce, přičemž posouzení vhodných forem pracovní rehabilitace je projednávání odbornou pracovní skupinou tvořenou pracovníky Úřadu práce, zástupci organizací zdravotně postižených a zaměstnavateli, kteří zaměstnávají více než 50 % osob se zdravotním postižením. (Červinka et al., 2012, s. 64)

Jednou z forem pracovní rehabilitace je příprava k práci, která je zaměřena na zapracování osoby se zdravotním postižením na vhodné pracovní místo. Může probíhat na pracovištích individuálně přizpůsobených zdravotnímu stavu konkrétní osoby, na chráněných pracovních místech nebo ve vzdělávacích zařízeních státu, územně samosprávných celků atd. (Steinichová, 2001, s. 12) Tato příprava může trvat nejdéle 24 měsíců. (Červinka et al., 2012, str. 64)

5.2 Chráněné pracovní místo (CHPM)

Chráněné pracovní místo vytváří zaměstnavatel pro osoby se zdravotním postižením a to za spolupráce s Úřadem práce. Jak uvádí Novosad (2009, str. 30), chráněné pracovní místo je možností na pracovní uplatnění osob, které by se na otevřeném trhu práce uplatňovaly jen velmi těžko nebo vůbec. Nově vytvořené chráněné pracovní místo musí být provozováno nejméně 3 roky. (Červinka et al., 2012, str. 54)

Na zřízení chráněného pracovního místa pro osobu se zdravotním postižením je možné čerpat příspěvek, který může činit maximálně osminásobek a pro osobu s těžším zdravotním postižením maximálně dvanáctinásobek průměrné mzdy v národním hospodářství za první až třetí čtvrtletí předchozího kalendářního roku. Za podmínky, že zaměstnavatel zřizuje

na základě jedné dohody s Úřadem práce 10 a více CHPM, může příspěvek na zřízení jednoho CHPM pro osobu se zdravotním postižením činit maximálně desetinásobek a pro osobu s těžším zdravotním postižením maximálně čtrnáctinásobek výše uvedené průměrné mzdy. (Zákon č. 435/2004 Sb.)

V případě, že zaměstnavatel zaměstnává více než 50 % osob se zdravotním postižením z celkového počtu zaměstnanců, může získat příspěvek na podporu zaměstnávání těchto osob a to formou částečné úhrady vynaložených prostředků na mzdy nebo platy. Je možné žádat o měsíční příspěvek ve výši 75 % skutečně vynaložených prostředků na mzdy nebo náklady na zaměstnance se zdravotním postižením v pracovním poměru, přičemž jsou zahrnuty i náklady jako pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na veřejné zdravotní pojištění. Je možné čerpat nejvýše 8 800 Kč, jde-li o osobu se zdravotním postižením v prvním, druhém a třetím stupni, a nejvýše 5 000 Kč, jde-li o osobou zdravotně znevýhodněnou. (Zákon č. 435/2004 Sb.)

Druhým možným příspěvkem je příspěvek na částečnou úhradu provozních nákladů CHPM. Příspěvek se poskytuje nejdříve po uplynutí 12 měsíců ode dne obsazení zřízeného CHPM. Roční výše příspěvku může činit maximálně 48 000 Kč. (Informace pro zaměstnavatele žádající o vymezení či zřízení chráněných pracovních míst, 2012) Provozní náklady, na které je možné čerpat tento příspěvek, jsou uvedeny v prováděcí vyhlášce k zákonu o zaměstnanosti.

Práce na takto vymezených pracovních místech probíhá většinou v malých kolektivech a zohledňuje zdravotní omezení zaměstnanců. (Novosad, 2009, str. 51)

5.3 Povinnosti zaměstnavatelů

Zákon o zaměstnanosti ukládá zaměstnavatelům určité povinnosti, které jsou součástí podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Zaměstnavatelé jsou povinni informovat úřad práce o volných pracovních místech, které jsou vhodné pro osoby se zdravotním postižením. Zaměstnavatelé jsou rovněž povinni evidovat vhodné pracovní místa pro OZP a spolupracovat s úřadem práce při zabezpečování pracovní rehabilitace. Povinností zaměstnavatele je rozšiřovat možnosti zaměstnávání osob se zdravotním postižením a v neposlední řadě dodržovat povinný podíl, pokud zaměstnává více jak 25 zaměstnanců. (Hrdá, 2007, str. 19)

5.4 Plnění povinného podílu

Zákon stanovuje povinný podíl osob se zdravotním postižením, který musí dodržovat zaměstnavatelé s více než 25 zaměstnanci. Tento povinný podíl představuje 4 % na celkovém počtu zaměstnanců. Existuje několik forem plnění povinného podílu. (Opatřilová, 2005, str. 63)

1. Zaměstnání v pracovním poměru. Jedná se o způsob, kdy jsou osoby se zdravotním postižením zaměstnány, a pro stanovení povinného podílu se použije průměrný roční přepočtený počet zaměstnanců ve sledovaném roce.
Průměrný roční přepočtený počet zaměstnanců se vypočítá jako podíl mezi počtem odpracovaných hodin zaměstnanců v pracovním poměru a celkovým ročním fondem pracovní doby připadající na jednoho zaměstnance pracujícího na plnou pracovní dobu stanovenou v právních předpisech.
2. Odebírání výrobků, služeb nebo zadávání zakázek pro účely plnění povinného podílu od subjektů uvedených v zákoně o zaměstnanosti. Jde o subjekty, které zaměstnávají v průměrném ročním přepočteném počtu více než 50 % OZP na zřízených nebo vymezených chráněných pracovních místech nebo od samostatně výdělečně činných, které jsou OZP a nezaměstnávají žádné zaměstnance.
3. Odvod do státního rozpočtu. Odvod činí 2,5 násobek průměrné mzdy v národním hospodářství za 1. až 3. čtvrtletí sledovaného kalendářního roku za každou osobu se zdravotním postižením, kterou by měl zaměstnavatel zaměstnávat.
4. Kombinace výše uvedených možností. V tomto případě se od povinného podílu zaměstnavatele odečte průměrný roční přepočtený počet OZP, který ve sledovaném roce skutečně zaměstnával, dále se odečte počet OZP, které si započítal na základě odebraných výrobků a služeb nebo zadaných zakázek. Výsledek se násobí 2,5 násobkem průměrné mzdy v národním hospodářství za 1. až 3. čtvrtletí sledovaného kalendářního roku. (Plnění povinného podílu zaměstnávání osob se zdravotním postižením (s vysvětlujícími příklady), 2016)

5.5 Sleva na dani

Dle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, je zaměstnavatelům poskytována sleva na dani ve výši:

- 18 000 Kč za každého zaměstnance se zdravotním postižením,

- 60 000 Kč za každého zaměstnance s těžším zdravotním postižením.

Pro výpočet slev je rozhodný průměrný přepočtený počet zaměstnanců se zdravotním postižením. „Průměrný přepočtený počet zaměstnanců se vypočítá samostatně za každou skupinu zaměstnanců jako podíl celkového počtu hodin, který těmto zaměstnancům vyplývá z rozvržení pracovní doby nebo z individuálně sjednané pracovní doby po dobu (délky) trvání pracovního poměru v období, za které se podle odstavce 1 podává daňové přiznání, a celkového ročního fondu pracovní doby připadajícího na jednoho zaměstnance pracujícího na plnou pracovní dobu stanovenou zvláštními právními předpisy. (...) Vypočtený podíl se zaokrouhluje na dvě desetinná místa.“ (Zákon č. 586/1992 Sb.)

6 VEŘEJNÁ KONTROLA

Finance, které slouží na státní politiku zaměstnanosti, a s tím související podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením, jsou finance veřejné. Veřejné finance jsou tvořeny finančními operacemi a vztahy mezi orgány a institucemi veřejné správy a ostatními subjekty ekonomického systému. (Buchta, 2016, str. 9) Podle Hejdukové (2015, str. 10) jsou veřejné finance důležitým faktorem, který ovlivňuje existenci, rozsah a fungování veřejného sektoru. Rosen, Gayer (2010, str. 3) definují veřejné finance jako prostředky určené na činnosti vlády. Gruber (2011, str. 3) vidí ve veřejných financích hlavně prostředek na pochopené role vlády v ekonomice.

Vzhledem k tomu, že financování státní politiky zaměstnanosti probíhá z veřejných rozpočtů, podléhá veřejné kontrole. (Hejduková, 2015, str. 10) Je nutné poskytnout záruku, že s těmito veřejnými prostředky je nakládáno řádně a důvěryhodně. Kontrola si klade za cíl posílení transparentnosti, otevřenosti, dodržování principu 3E při využívání veřejných zdrojů během zajišťování veřejných služeb. (Základní informace: Koncepce kontrolního systému v ČR, 2006)

Princip 3E je hlavní zásada finančního řízení a hospodaření ve veřejném sektoru.

Hospodárnost (Economy)

Princip hospodárnosti představuje využití veřejných prostředků, za kterého dochází k co nejnížšímu vynaložení zdrojů při dosahování stanovených cílů. (Nemec, 2010, str. 48) Podle Otrusinové, Kubíčkové (2011, str. 8) se rovněž jedná o co nejnížší vynaložení prostředků, avšak při dodržení odpovídající kvality.

Efektivnost (Efficiency)

Efektivnost neboli účinnost reprezentuje míru dosahovaných cílů, při které se hodnotí vztah vstupů a výstupů. (Otrusinová, Kubíčková, 2011, str. 8) Nemec (2010, str. 48) rozděluje efektivnost na nákladovou efektivnost a produktivitu veřejných výdajů. Nákladová efektivnost se používá v souvislosti s analýzou výdajů na veřejné služby a hledání metod, jak provést efektivní rozdělení zdrojů. Naproti tomu produktivita veřejných výdajů se zabývá hledáním alokační varianty, kdy s disponibilními zdroji lze dosáhnout maximálního množství výstupů v předem dané kvalitě. (Nemec et al., 2010, str. 49)

Účelnost (Effectiveness)

Otrusinová, Kubíčková (2011, str. 8) definují účelnost jako dosahování potřebných cílů. Jde o vztah mezi cíli a výstupy ve smyslu děláni správných věcí. Nemeč (2010, str. 49) účelnost chápe jako použití veřejných prostředků, které zajistí optimální míru dosažení stanovených cílů.

6.1 Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole

Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, vymezuje uspořádání a rozsah finanční kontroly vykonávané mezi orgány veřejné správy a žadateli nebo příjemci veřejné finanční podpory a uvnitř orgánů veřejné správy. Hlavními cíli finanční kontroly je prověřovat:

- a) dodržování právních předpisů a opatření přijatých orgány veřejné správy v mezích těchto předpisů při hospodaření s veřejnými prostředky k zajištění stanovených úkolů těmito orgány,
- b) zajištění ochrany veřejných prostředků proti rizikům, nesrovnalostem nebo jiným nedostatkům způsobeným zejména porušením právních předpisů, neekonomickým, neúčelným a neefektivním nakládáním s veřejnými prostředky nebo trestnou činností,
- c) včasné a spolehlivé informování vedoucích orgánů veřejné správy o nakládání s veřejnými prostředky, o prováděných operacích, o jejich průkazném účetním zpracování za účelem účinného usměrňování činnosti orgánů veřejné správy v souladu se stanovenými úkoly,
- d) ekonomický, efektivní a účelný výkon veřejné správy.

Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti v § 139 stanovuje případy, kdy se fyzická osoba dopouští přestupku jako zaměstnavatel. Jde o následující situace, kdy fyzická osoba:

- a) v rozporu s § 80 nevede evidenci zaměstnávaných osob se zdravotním postižením nebo evidenci pracovních míst vyhrazených pro osoby se zdravotním postižením,
- b) nesplní povinnost zaměstnat osoby se zdravotním postižením ve výši povinného podílu stanovenou v § 81,
- c) ve stanovené lhůtě písemně nevykáže dlužné mzdové nároky zaměstnanců pro účely zákona č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně dalších zákonů,

- d) nesplní oznamovací povinnost podle tohoto zákona nebo nevede evidenci v tomto zákoně stanovenou,
- e) nevede v evidenci vedené podle § 81 odst. 3 požadované údaje nebo v ní uvede neúplné nebo nepravdivé údaje, nebo
- f) nemá v místě pracoviště kopie dokladů prokazujících existenci pracovněprávního vztahu podle § 136 odst. 1.

Právník osoba se správního deliktu dle § 140 dopouští tím, že:

- a) v rozporu s § 80 nevede evidenci zaměstnáváných osob se zdravotním postižením nebo evidenci pracovních míst vyhrazených pro osoby se zdravotním postižením,
- b) nesplní povinnost zaměstnat osoby se zdravotním postižením ve výši povinného podílu stanovenou v § 81,
- c) ve stanovené lhůtě písemně nevykáže dlužné mzdové nároky zaměstnanců pro účely zákona č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně dalších zákonů,
- d) nesplní oznamovací povinnost podle tohoto zákona nebo nevede evidenci v tomto zákoně stanovenou,
- e) nevede v evidenci vedené podle § 81 odst. 3 požadované údaje nebo v ní uvede neúplné nebo nepravdivé údaje, nebo
- f) nemá v místě pracoviště kopie dokladů prokazujících existenci pracovněprávního vztahu podle § 136 odst. 1.

6.2 Kontrola ze strany Úřadu práce ČR

Úřad práce České republiky má povinnost vykonávat kontrolní činnost. Tato povinnost je uložena generálnímu ředitelství, krajským pobočkám a kontaktním pracovištím dle zvláštních právních předpisů. Co se týče zaměstnávání, nejen osob se zdravotním postižením, jedná se o zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole. Samotný proces výkonu kontrolní činnosti se řídí zákonem č. 255/2012 Sb., o kontrole. (Zákon č. 255/2012 Sb.)

Generální ředitelství Úřadu práce kontroluje plnění dohod o poskytnutí hmotné podpory na vytváření nových pracovních míst a hmotné podpory na rekvalifikaci nebo školení.

Krajská pobočka Úřadu práce je oprávněna kontrolovat výši průměrného měsíčního čistého výdělku, a to v rozsahu potřebném pro stanovení výše podpory v nezaměstnanosti a podpory při rekvalifikaci.

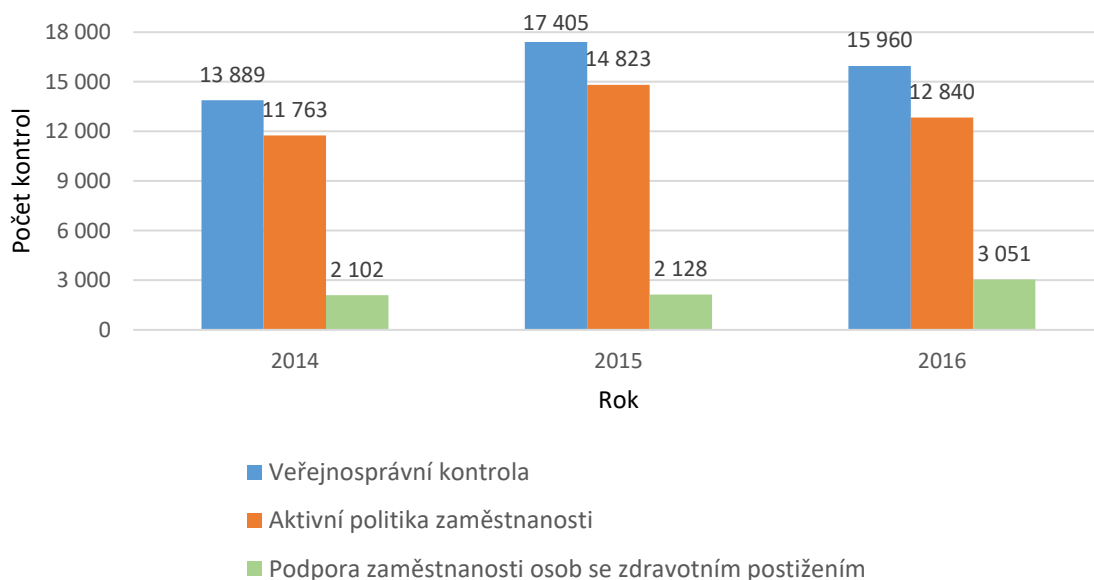
V oblasti zaměstnanosti vykonává kontrolní činnost rovněž Státní úřad inspekce práce a oblastní inspektoráty práce. Mezi jejich kompetence patří kontrola dodržování pracovněprávních předpisů u:

- a) zaměstnavatelů,
- b) právnických a fyzických osob, které vykonávají činnosti podle tohoto zákona, zejména při zprostředkování zaměstnání a rekvalifikaci,
- c) fyzických osob, kterým jsou poskytovány služby podle tohoto zákona.

Orgány jsou oprávněny kontrolovat, v jakém rozsahu zaměstnavatel přiděluje práci zaměstnancům, na které je zaměstnavateli poskytován příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením podle § 78 a s nimiž nebylo v pracovní smlouvě sjednání jako místo výkonu práce pracoviště zaměstnavatele. (MPSV, 2016)

Kontrola podléhá i čerpání finančních prostředků určených na realizaci projektů spolufinancovaných z Evropského sociálního fondu. V souvislosti s nakládáním s veřejnými prostředky se kontroluje dodržování principu 3E – hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti. Výkonem veřejnosprávní kontroly u žadatelů nebo příjemců této podpory je pověřen Úřad práce České republiky a to před jejím poskytnutím, v průběhu jejího použití nebo po jejím použití a vyúčtování. (MPSV, 2017)

Následující graf ukazuje, počet vykonaných kontrol Úřadem práce ČR v letech 2014 až 2016.

Obr. 2. Počet vykonaných kontrol Úřadem práce ČR v letech 2014 – 2016
(vlastní zpracování dle dat MPSV)

6.3 Kontrola vykonávaná Nejvyšším kontrolním úřadem

Ministerstvo práce a sociálních věcí a Úřad práce České republiky podléhají kontrole ze strany Národního kontrolního úřadu. V roce 2016 proběhla kontrolní akce pod číslem 16/11, která se zaměřovala na peněžní prostředky státu určené na vytváření rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením v období 2010 až 2015.

Ministerstvo práce a sociálních věcí je nadřízeným správním úřadem Úřadu práce ČR, přičemž je dle zákona č. 435/2004 Sb. odpovědné za výkon státní správy a dodržování zákonnosti při zabezpečování státní politiky zaměstnanosti. Do této oblasti tak spadá dohled nad plněním opatření Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2015–2020.

Předmětem kontroly NKÚ je prověření systému poskytování podpory při zaměstnávání osob se zdravotním postižením, výkonu kontrolní činnosti MPSRV, Úřadu práce ČR a krajských poboček ÚP ČR. Úřad se zabývá rovněž kontrolou plnění uzavřených dohod, správností použití obdržených příspěvků, dodržení stanovených limitů při poskytování výrobků a služeb pro účely splnění povinného podílu zaměstnat OZP v rámci náhradního plnění.

Při kontrole č. 16/11 poukazuje Nejvyšší kontrolní úřad na to, že hlavní prioritou politiky zaměstnanosti je podpora přístupu OZP na volný trh práce a tím i jejich začlenění do majoritní společnosti. S tímto tvrzením však nesouhlasí MPSV, konkrétně Jiří Vaňásek.

Podle něj by neměla být podpora zaměstnávání OZP na volném trhu práce vždy upřednostňovaná, neboť je zde existence chráněného trhu práce, který pomáhá handicapovaným, kteří nacházejí uplatnění na volném trhu práce velmi obtížně. (ÚP ČR poskytl loni přes 5 mld. Kč na podporu zaměstnávání OZP, 2017)

6.4 Dodržování minimální mzdy

Nařízení vlády č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí, stanovuje výši základní mzdy, vymezení ztíženého pracovního prostředí a výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí. Zaměstnavatelé jsou povinni nařízení vlády dodržovat. V případě, že by mzda zaměstnance v kalendářním roce nedosáhla na výši minimální mzdy, je zaměstnavatel povinen poskytnout doplatek. Avšak na rozdíl od minimální mzdy, se zaručená mzda nevztahuje na odměny plynoucí z dohod prací konaných mimo pracovní poměr. (Komendová, 2009, str. 127)

Nařízení vlády upravuje nejnižší úrovně zaručené mzdy podle jednotlivých skupin prací, které jsou uvedeny v příloze tohoto nařízení. Pro týdenní pracovní dobu 40 hodin je nejnižší mzda odstupňování podle složitosti, odpovědnosti a namáhavosti vykonávané práce do 8 skupin:

Tab. 1. Nejnižší úroveň zaručené mzdy/platu v roce 2016 a 2017 (zdroj Nařízení vlády č. 567/2006 Sb.)

Nejnižší úroveň zaručené mzdy/platu				
Skupina prací	Platová třída	k 1. 1. 2017		k 1. 1. 2016
		v Kč za hodinu	v Kč za měsíc	v Kč za měsíc
1.	1., 2.	66,00	11 000	9 900
2.	3., 4.	72,90	12 200	10 900
3.	5., 6.	80,50	13 400	12 100
4.	7., 8.	88,80	14 800	13 300
5.	9., 10.	98,10	16 400	14 700
6.	11., 12.	108,30	18 100	16 200
7.	13., 14.	119,60	19 900	17 900
8.	15., 16.	132,00	22 000	19 800

Znění tohoto nařízení platné do 31. 12. 2016 obsahovalo v § 4 sazbu minimální mzdy a nejnižší úrovně zaručené mzdy při omezeném pracovním uplatnění zaměstnance, kterému

byl přiznán invalidní důchod. Od 1. 1. 2017 je stanovena jednotná základní sazba minimální mzdy pro všechny zaměstnance.

Kontrolu dodržování minimální mzdy provádí Státní úřad inspekce práce a jemu podřízené inspektoráty práce na základě zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce.

7 SHRUTÍ TEORETICKÉ ČÁSTI

Obsahem teoretické části, zpracované formou literární rešerše, je vymezení české legislativy v oblasti zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Mezi nejvýznamnější právní předpisy v oblasti zaměstnávání OZP patří zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, vyhláška č. 518/2004 Sb. a zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce. Následuje kapitola, která se zabývá rozdělením zdravotního postižení, především na pohybové, zrakové, sluchové, vnitřní, duševní a specifické poruchy učení.

Součástí teoretické části je rozbor studijních podmínek pro studenty se zdravotním postižením a kapitola věnovaná významu pracovního uplatnění pro osoby se zdravotním postižením.

V další části je specifikována podpora zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Detailněji jsou popsány pojmy, jako je pracovní rehabilitace a chráněné pracovní místo. V této kapitole jsou rovněž uvedeny zákonné povinnosti zaměstnavatelů ve vztahu k zaměstnávání osob se zdravotním postižením.

Poslední kapitola teoretické části pojednává o veřejné kontrole. Je zde zmíněn zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, způsob výkonu kontroly ze strany Úřadu práce ČR a Nejvyššího kontrolního úřadu. Teoretickou část uzavírá oddíl o dodržování minimální mzdy.

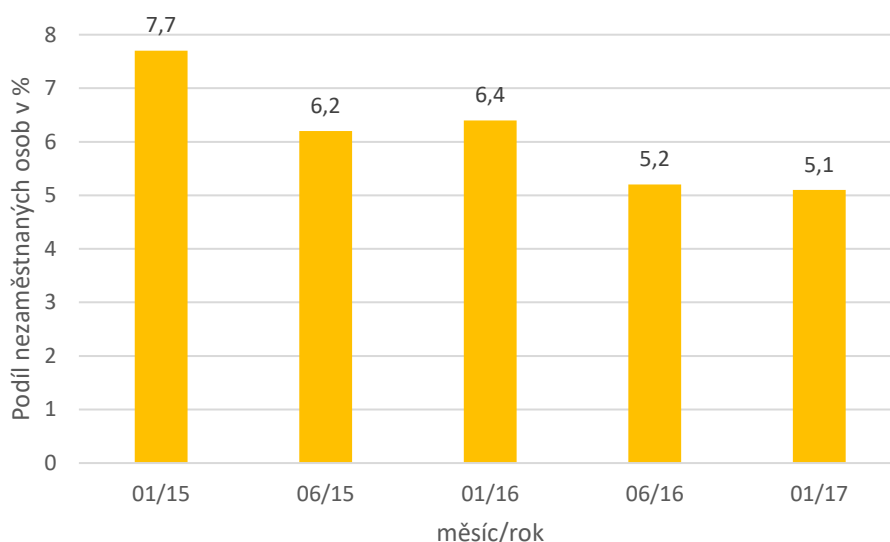
II. PRAKTICKÁ ČÁST

8 ANALÝZA OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM NA TRHU PRÁCE VE ZLÍNSKÉM KRAJI

8.1 Nezaměstnanost v ČR a Zlínském kraji

Celorepublikový počet nezaměstnaných v únoru 2017 poklesl na 380 208 osob, což je nejméně od února roku 2008. Z celkového počtu nezaměstnaných bylo 54 710 osob se zdravotním postižením, v procentuálním vyjádření se jedná o 14,39 %. Zároveň došlo oproti minulému měsíci k nárůstu volných pracovních míst o 7 562 na 143 098. Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu byl 5,14 % (Ob. 3.). Během února bylo na úřady práce nahlášeno 38 746 nových uchazečů o zaměstnání, z toho 18 403 žen a 20 343 mužů.

Obr. 3. Podíl nezaměstnaných osob v % na celkovém počtu obyvatelstva za období leden 2015 až leden 2017 (vlastní zpracování dle dat MPSV)

K 28. 2. 2017 byl podíl nezaměstnaných osob ve Zlínském kraji 4,9 %. Stejný nebo vyšší podíl nezaměstnaných osob než je republikový průměr vykazovaly okresy Kroměříž a Vsetín, 5,8%. Podíl nezaměstnaných osob pod celorepublikovým průměrem byl zaznamenán v okrese Uherské Hradiště (4,7 %) a Zlín (3,9 %).

K uvedenému datu kraj evidoval 7 068 volných pracovních míst, což je 449 více než v předešlém měsíci. Z celkového počtu volných pracovních míst bylo 644 vhodných pro osoby se zdravotním postižením, na jedno volné pracovní místo tak připadalo 5,2 OZP.

Zlínský kraj se nachází v podílu osob se zdravotním postižením na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání na 4. místě v republice. Vyšší podíl je pouze v Plzeňském kraji, Kraji Vysočina a Pardubickém kraji. Zlínský kraj s 16,70 % se nachází nad celorepublikovým průměrem 14,39 %. Ze všech OZP ucházejících se o práci je 58,8 % invalidních v 1. stupni, ve 2. stupni invalidity se nachází 26,8 % uchazečů, kategorie osob zdravotně znevýhodněných je zastoupena ve výši 14,1 %. V evidenci je pouze 9 (0,27 %) osob invalidních ve 3 stupni.

Tab. 2. Podíl uchazečů o práci se zdravotním postižením na celkovém počtu uchazečů k 28. 2. 2017 (vlastní zpracování dle dat MPSV)

Kraj	Uchazeči celkem	OZP	Podíl OZP
Plzeňský kraj	14 457	2 816	19,48%
Kraj Vysočina	17 382	3 133	18,02%
Pardubický kraj	14 494	2 542	17,54%
Zlínský kraj	19 871	3 318	16,70%
Jihočeský kraj	20 189	3 313	16,41%
Královéhradecký kraj	14 186	2 136	15,06%
Jihomoravský kraj	48 859	7 136	14,61%
Ústecký kraj	44 624	6 480	14,52%
Liberecký kraj	16 089	2 251	13,99%
Olomoucký kraj	26 745	3 693	13,81%
Moravskoslezský kraj	63 448	8 744	13,78%
Středočeský kraj	38 810	5 155	13,28%
Karlovarský kraj	11 631	1 273	10,94%
Praha	29 423	2 720	9,24%

Ve Zlínském kraji bylo v únoru 2017 evidováno 19 871 uchazečů o zaměstnání, z toho 3 318 (4,93 %) osob se zdravotním postižením, oproti předešlému měsíci je to o 524 osob méně. Počet volných pracovních míst vzrostl o 6,8 % na 7 068. Největší podíl osob se zdravotním postižením ucházejících se o zaměstnání na celkovém počtu uchazečů v kraji byl 19,08 % v okrese Uherské Hradiště. Naopak nejmenší podíl byl 14,64 % v okrese Vsetín. Ve všech okresech byl zaznamenán meziměsíční pokles uchazečů.

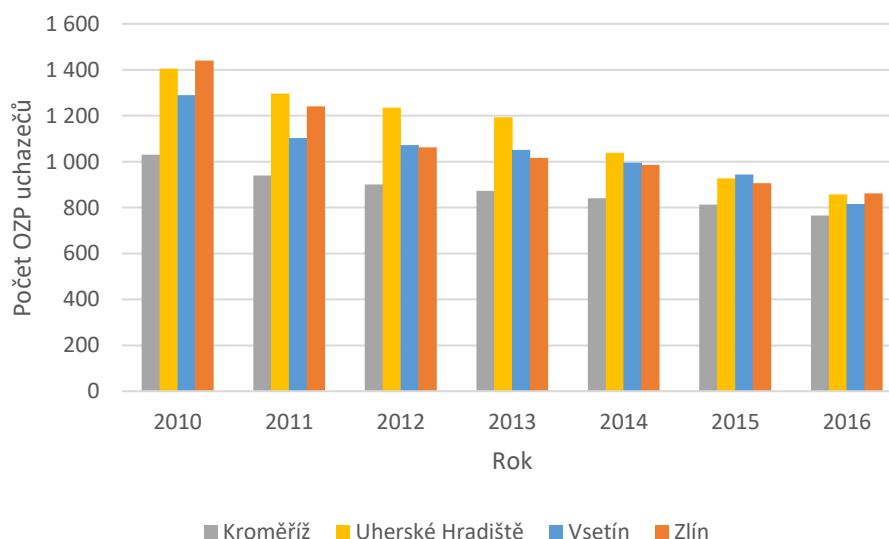
Největší skupinu osob se zdravotním postižením ucházející se o práci tvořili uchazeči s výučním listem, 1 960 (59,4 %) osob. Druhá nejpočetnější skupina jsou osoby s pouze základním vzděláním, celkem 669 (20,3 %). Se středoškolským a vyšším vzděláním se o práci ucházelo celkem 578 (17,5 %). Vysokoškolsky vzdělaných evidovaných osob bylo 94 (2,8 %).

Tab. 3. Podíl OZP uchazečů o práci na celkovém počtu uchazečů v okresech Zlínského kraje k 28. 2. 2017 (vlastní zpracování dle dat MPSV)

Okres	Celkem	OZP	Podíl OZP
Kroměříž	4 444	754	16,97%
Uherské Hradiště	4 498	858	19,08%
Vsetín	5 644	826	14,64%
Zlín	5 285	880	16,65%
Zlínský kraj	19 871	3 318	16,70%

Graf (obr. 4.) ukazuje vývoj počtu osob se zdravotním postižením ucházejících se o práci v jednotlivých okresech Zlínského kraje od roku 2010 do roku 2016. Od roku 2010 počty uchazečů se zdravotním postižením ve všech okresech klesají a to v důsledku celorepublikového snižování nezaměstnanosti. Ve srovnání s poklesem celkového počtu uchazečů o zaměstnání se jedná spíše o pokles podprůměrný.

Nejméně evidovaných osob se zdravotním postižením je každoročně na úřadu práce v Kroměříži. Ke konci roku 2016 úřady práce evidovali 862 osob se zdravotním postižením v okrese Zlín, 858 v okrese Uherské Hradiště, 816 v okrese Vsetín a 765 v okrese Kroměříž.

Obr. 4. Vývoj počtu OZP uchazečů o práci v okresech Zlínského kraje od roku 2010 do roku 2016 (vlastní zpracování dle dat MPSV)

8.2 Pracovní příležitosti pro osoby se zdravotním postižením

Ministerstvo práce České republiky provozuje Katalog organizací zaměstnávajících více než 50 % osob se zdravotním postižením a osob se zdravotním postižením samostatně výdělečně činných. V katalogu jsou uvedeny pouze subjekty, které o zařazení do Katalogu požádaly. Prostřednictvím této internetové databáze mohou zaměstnavatelé nabízet své výrobky a služby a pomoci tak ostatním organizacím v rámci náhradního plnění. (Katalog organizací zaměstnávajících více než 50% OZP a osob se zdravotním postižením samostatně výdělečně činných, 2013)

K 28. 3. 2017 se v katalogu nacházelo celkem 77 registrovaných subjektů zaměstnávajících více jak 50 % osob se zdravotním postižením ve Zlínském kraji. Nejvíce provozoven, 31, se nacházelo v okrese Zlín. 18 provozoven bylo evidovaných v okrese Uherské Hradiště a 15 v okrese Kroměříž. Nejméně subjektů se nacházelo v největším okrese kraje, ve Vsetíně a to 13.

Tab. 4. Subjekty zaměstnávající více jak 50 % osob se zdravotním postižením (vlastní zpracování dle dat MPSV)

Okres	Počet subjektů
Kroměříž	15
Uherské Hradiště	18
Vsetín	13
Zlín	31
Zlínský kraj	77

Ve Zlínském kraji bylo během roku 2016 zřízeno 70 nových chráněných pracovních míst a 4 chráněná místa byla podpořena formou příspěvku na provoz. Příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném pracovním místě využilo celkem 180 zaměstnavatelů, kterým bylo vyplaceno 222 686 tisíc Kč. Na chráněná místa, bez ohledu na dobu jejich zřízení, bylo v roce 2016 umístěno 120 osob. (Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2016 a strategie APZ pro rok 2017, 2017)

8.2.1 SALMA PLUS s.r.o.

Společnost SALMA PLUS s.r.o. je zlínská společnost se sídlem v bezbariérových prostorách Technologického inovačního centra Zlín. Hlavním posláním společnosti je zajištění rovných pracovních příležitostí pro všechny a integrace rizikových skupin osob na trh práce. Firemním cílem je zvýšit pracovní uplatnění osob se zdravotním postižením, přičemž sama společnost zaměstnává více jak 50 % osob se zdravotním postižením.

*Obr. 5. Logo společnosti
Salma Plus s.r.o.*

Na společnost se mohou obrátit jak právnické, tak i fyzické osoby. SALMA PLUS zajišťuje:

- Poradenství a služby pro zřízení a vymezení chráněného pracovního místa,
- dotační audit, prostřednictvím kterého dokáže identifikovat potřeby zákazníka a uskutečnit projektové záměry v oblasti zřízení a vymezení chráněných pracovních míst, aktivní politiky zaměstnanosti a problematika zakládání sociálních podniků,
- dotační projekty – sepsání žádosti, administrace projektu, vyúčtování projektu, součinnost při kontrolách apod.,
- vyhledávání zaměstnání osobám, které se uchází o práci,
- vyhledávání zaměstnanců pro zaměstnavatele,
- poskytování poradenské a informační činnosti v oblasti pracovních příležitostí,
- poskytování náhradního plnění.

V roce 2016 společnost spustila nový webový portál www.jobsplus.cz, kde jsou soustředěny nabídky práce ze Zlínského, Olomouckého a Jihomoravského kraje. Portál pomáhá hledat nejen vhodná pracovní místa, ale i stáže a to především pro rizikové skupiny osob na trhu práce, jako jsou absolventi vysokých škol, matky na mateřské dovolené, lidé ve věkové kategorii 50+ a zdravotně postižení. Sama společnost se aktivně zapojuje do zvýšení uplatnitelnosti těchto rizikových skupin osob a to prostřednictvím nabídky odborných stáží a spolupráce při tvorbě bakalářských a diplomových prací.

K 10. 4. 2017 pracovní portál nabízí 40 volných pracovních pozic a 6 odborných stáží z oblastí administrativy, marketingu, IT. (Salmaplus, 2016)

9 ANALÝZA STUDENTŮ SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM NA UNIVERZITĚ TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ

9.1 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně (UTB) navazuje na Fakultu technologickou, která byla součástí Vysokého učení technického a ve Zlíně se nacházela od roku 1969. Samotná univerzita byla zřízena 14. listopadu 2000. Od této doby se úspěšně rozrůstá a nabízí uchazečům o studium širokou škálu studijních oborů na 6 fakultách:

Fakulta technologická (FT)

Fakulta managementu a ekonomiky (FaME)

Fakulta multimediálních komunikací (FMK)

Fakulta aplikované informatiky (FAI)

Fakulta humanitních studií (FHS)

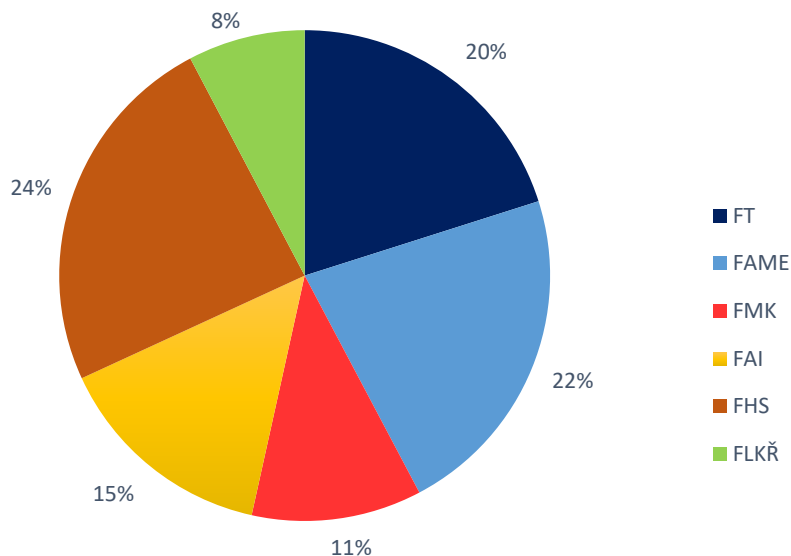
Fakulta logistiky a krizového řízení (FLKŘ)

Filosofií univerzity jsou rovné příležitosti pro všechny studenty, zaměstnance a uchazeče o studium. Nikdo nesmí být diskriminován na základě svého věku, pohlaví, rasy, národnosti, náboženského vyznání či zdravotního postižení.

Univerzita klade velký důraz na výuku cizích jazyků, zejména angličtiny. Mnoho předmětů lze studovat také v angličtině. Výrazná podpora je soustředěna do nejrůznějších forem mezinárodní spolupráce, jako jsou výměnné pobyty studentů, přednášky a stáže pedagogů, spolupráce na vědecko-výzkumných projektech. (O univerzitě: Kdo jsme, 2017)

V roce 2015 měla univerzita celkem 175 akreditovaných studijních oborů ve 101 studijních programech z toho bylo 37 bakalářských, 34 navazujících magisterských a 30 doktorských. V cizím jazyce bylo 36 studijních oborů ve 27 studijních programech v tom 4 bakalářské obory, 9 navazujících magisterských a 14 doktorských.

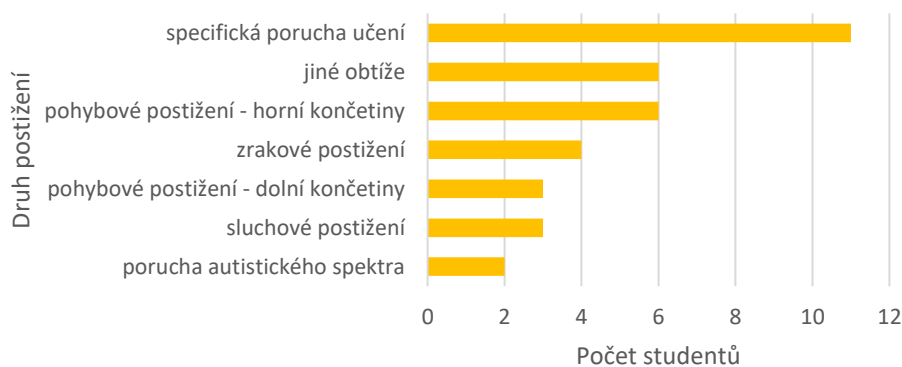
Ke dni 31. 12. 2015 studovalo na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně 9 643 studentů, z toho 6 622 studentů v bakalářských programech, 2 591 v navazujících magisterských a 430 v doktorských. (Výroční zpráva o činnosti za rok 2015, 2016)

Obr. 6. Fakulty UTB dle počtu studentů k 31. 12. 2015 (vlastní zpracování dle dat UTB)

V roce 2015 nejvíce studentů (2 329) studovalo na Fakultě humanitních studií. Druhou nejvíce zastoupenou fakultou byla Fakulta managementu a ekonomiky, kde studovalo 2 137 studentů. Studiu na Fakultě technologické se věnovalo 1 938 studentů a na Fakultě aplikované informatiky 1 414 studentů. Celkem 1 081 osob se nacházelo ve studijních programech na Fakultě multimediálních komunikací. Nejméně studentů studovalo v Uherském Hradišti na Fakultě logistiky a krizového řízení.

9.1.1 Studenti se specifickými studijními potřebami

Obr. 7. Studenti UTB dle typu postižení (vlastní zpracování dle dat Akademického centra UTB)

Jak je uvedeno na Obr. 7., k 31. 12. 2016 studovalo na Univerzitě Tomáše Bati v Zlíně celkem 35 studentů se specifickými studijními potřebami. Nejvíce studentů bylo se specifické poruchy učení, mezi které patří dyslexie, dysgrafie, dysortografie, dyskalkulie a dyspraxie. Celkem 9 studentů mělo pohybové postižení, z toho 6 postižení dolních končetin a 3 horních končetin. Se zrakovým postižením byli 4 studenti a se sluchovým 3 studenti. 2 studenti byli s poruchou autistického spektra. 6 studentů mělo jiné potíže, mezi které se dle klasifikace Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy řadí psychické poruchy nebo chronické somatické onemocnění.

Centrum pro studenty se specifickými potřebami zpracovalo přehled vhodnosti studijních programů pro studenty se specifickými studijními potřebami. U každého studijního oboru je uveden symbol, který značí, zdali je studijní obor vhodný pro dané postižení.

9.1.2 Dlouhodobý záměr

Cílem univerzity v oblasti vzdělávání osob se specifickými potřebami je zlepšení informovanosti uchazečů a studentů s těmito potřebami, zkvalitnění komunikace mezi tutory koordinátory a pracovníky UTB, kterých se daná problematika dotýká. Dalším cílem je vytvoření technického zázemí Akademické poradny UTB, které by splňovalo nároky přístupnosti prostor pro studenty se specifickými potřebami a vybudování půjčovny kompenzačních pomůcek sloužících ke studiu. Záměrem také je posílení spolupráce s dalšími centry, které se zaměřují na podporu studentů se specifickými studijními potřebami a systematicky zvyšovat uplatnitelnosti absolventů UTB na trhu práce. (Plán realizace Strategického záměru vzdělávací a tvůrčí činnosti Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně pro rok 2017, 2016)

9.1.3 Opatření pro zvýšení zaměstnatelnosti absolventů UTB

Univerzita se aktivně podílí na zvýšení uplatnitelnosti studentů se zdravotním postižením na trhu práce. Děje se tak prostřednictvím Job centra UTB, které pořádá přednášky, akce, workshopy zaměřené na to, jak se pohybovat na trhu práce, jak zpracovat životopis a motivační dopis apod.

Důležitým opatřením je podmínka vykonání odborné praxe během studia. Student tak získává nejen pracovní návyky, ale především zkušenosti a dovednosti, které mu mohou v budoucnu napomáhat při hledání pracovního místa. Výkon odborné praxe v organizaci je

mnohdy doprovázen nabídkou další spolupráce mezi organizací a studentem, ať už ve formě dlouhodobější stáže či placené pracovní pozice.

Podpora podnikavosti studentů probíhá prostřednictvím projektů, například studentská soutěž o nejlepší podnikatelský záměr, nebo formou přednášek úspěšných podnikatelů.

Job centrum UTB, ve spolupráci se Studentskou unií UTB, každoročně pořádá Veletrh pracovních příležitostí – Business days. Studenti zde mají možnost navštívit stánky organizací a firem nejrůznějších oborů a navázat kontakty s potenciálními zaměstnavateli. Součástí veletrhu je rovněž doprovodný program, během kterého mají studenti šanci prokonzultovat svoje CV s personalisty nebo si otestovat úroveň svoji angličtiny. (Výroční zpráva o činnosti za rok 2015, 2016)

9.2 Akademické centrum UTB

Směrnice rektora č. 12/2015 vydána 1. 9. 2015 upravuje podporu uchazečů a studentů se specifickými potřebami na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně. Cílem směrnice je dlouhodobé vytváření příležitostí uchazečům a studentům se specifickými potřebami. Směrnice vychází ze zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, a z pravidel Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy o financování zvýšených nákladů na studium studentů se specifickými potřebami. Pod pojmem osoba se specifickými potřebami se rozumí jedinec se zdravotním postižením nebo znevýhodněním.

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně garantuje svým studentům, i novým uchazečům o studium, bezbariérové prostory a přiměřené úpravy interiérů. Pro plné plnění studijních podmínek je zajištěno technologické vybavení a speciální informační technologie. UTB zaručuje personální, technické a organizační podmínky pro naplňování specifických potřeb. V případě, že sama univerzita není schopna tyto podmínky zajistit, využívá k tomu služeb třetí strany. (Směrnice rektora č. 12/2015, 2015)

Od 1. září 2015 došlo k rozšíření služeb Akademické poradny UTB ve Zlíně. Nově se mezi poskytované služby zařadilo poradenství a služby pro studenty se specifickými potřebami. Na všech fakultách univerzity jsou pověřeni koordinátoři a tutoři, čímž se služby staly dostupné celouniverzitně.

Služeb centra může využít jakýkoli student či uchazeč se zrakovým, sluchovým, tělesným, kombinovaným postižením, chronickým onemocněním, narušenou schopností komunikace, s vývojovými poruchami, s poruchami učení a pozornosti, ale i s psychickými obtížemi.

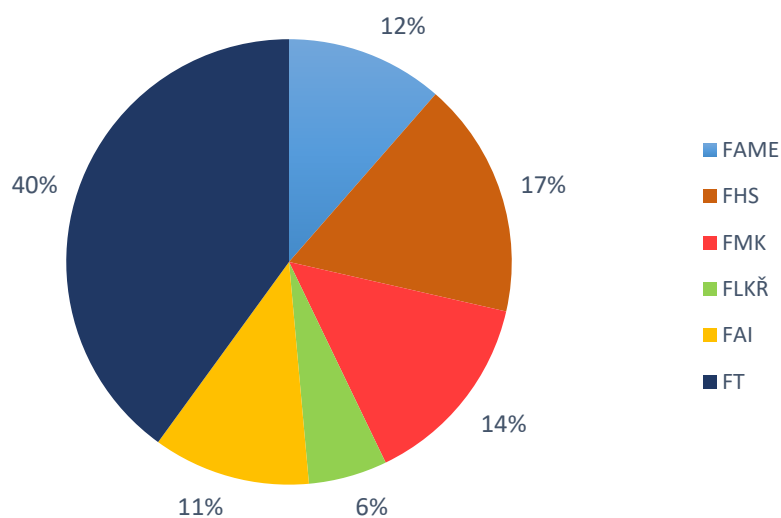
Akademické centrum UTB nabízí širokou škálu služeb pro studenty a uchazeče se specifickými potřebami. Studenti se zrakovým postižením či poruchou hybnosti mohou využít osobní asistence. Centrum nabízí i zpracování studijních materiálů jako je skenování, zvětšování textů, digitalizace, audiozáznamy přednášek, seminářů a jejich následný přepis.

Centrum nabízí studentům se zdravotním postižením konzultace a psychologické poradenství. Konzultací mohou využít i uchazeči o studium a jejich rodiny, což může velmi pomoci uchazeči při výběru studijního oboru. Kromě konzultací je středisko schopno účinně řešit aktuální problémy studentů se zapojením vysokoškolských pedagogů a ostatních pracovníků UTB, kteří bývají odborně proškoleni. Školení se účastní i samotní studenti univerzity, kteří jsou pak schopni poskytovat určité asistenční služby. (Jak studovat bez bariér?: Služby, 2017)

Vedle Akademického centra UTB působí na univerzitě fakulní koordinátoři a tutoři. Fakulní koordinátor je proškolen v problematice studentů se specifickými potřebami a je pověřen řešením problémových situací při realizaci podpory studentů. Tutor je rovněž proškolen v dané problematice a na žádost studenta se specifickými potřebami spolupracuje při řešení problémových situací přímo souvisejících se studiem. Tutor spolupracuje s Akademickým střediskem UTB při zajišťování podpory studenta se SP. Mimo to je zodpovědný za předávání informací o specifických potřebách a podpoře studenta na úrovni vlastního pracoviště. (Metodický pokyn k realizaci podpory uchazečů a studentů se specifickými potřebami na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně, 2015)

9.3 Studenti se zdravotním postižením na UTB

Ke dni 31. 12. 2016 Akademické centrum UTB evidovalo celkem 35 studentů se zdravotním postižením (evidence v centru je dobrovolná). Nejvíce studentů studuje na Fakultě technologické, a to 14. Druhou nejvíce zastoupenou fakultou je Fakulta humanitních studií. 5 studentů se věnuje studiu na Fakultě multimediálních komunikací. 4 studenti studují na Fakultě managementu a ekonomiky a stejný počet je i na Fakultě aplikované informatiky. 2 studenti studují v Uherském Hradišti na Fakultě logistiky a krizového řízení.

Obr. 8. Evidovaní studenti se zdravotním postižením Akademickým centrem UTB k 31. 12. 2016 (vlastní zpracování)

9.4 Dotazníkové šetření

9.4.1 Cíle a metodika

Základním cílem dotazníkového šetření je zanalyzovat současné studijní podmínky pro studenty se zdravotním postižením na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně a přispět k větší informovanosti o možnostech uplatnění studentů se zdravotním postižením na trhu práce s ohledem na jejich preference uvedené v dotazníku.

Konkrétně byly stanoveny následující cíle:

- Identifikace struktury studentů se zdravotním postižením na univerzitě.
- Zmapování spokojenosti studentů se službami Akademického centra UTB.
- Zmapování povědomí znevýhodněných studentů o jejich možnostech na trhu práce.
- Získání představy studentů se zdravotním postižením o budoucím uplatnění na trhu práce.

Prostřednictvím Akademického centra UTB byli zkontaktováni evidovaní studenti se zdravotním postižením na univerzitě. Z celkového počtu 35 (k 31. 12. 2016) jich na výzvu k vyplnění dotazníku reagovalo 20. Studentům byl rozeslán dotazník, který byl rozdělen

do dvou částí. První část dotazníku obsahovala otázky týkající se studijního prostředí na univerzitě. Druhá část se zaměřovala na budoucí uplatnění studentů na trhu práce.

S určitými studenty proběhl osobní rozhovor, jehož cílem bylo upřesnění určitých otázek dotazníkového šetření a získání kvalitativních dat.

Byly stanoveny následující hypotézy:

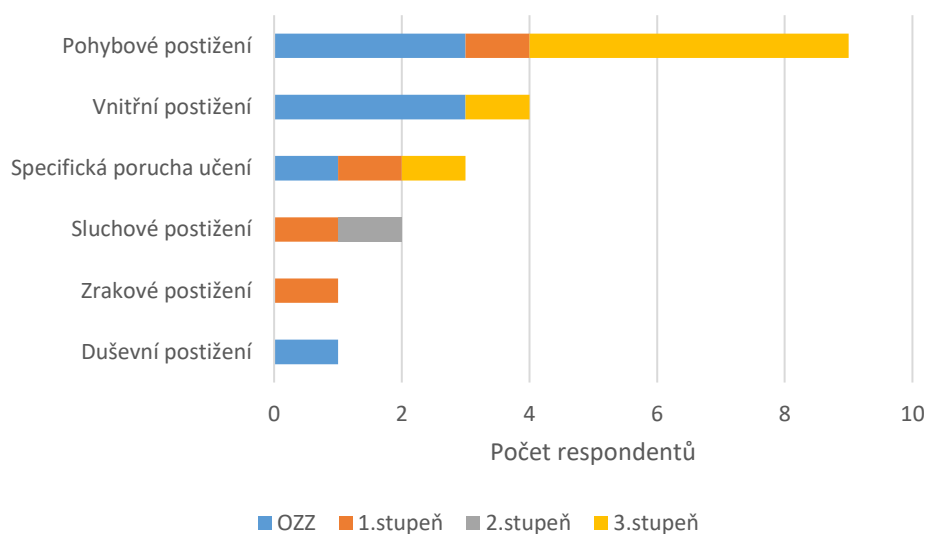
- Alespoň 50 % respondentů využívá služeb Akademického centra UTB.
- Mezi stupněm postižení respondentů a návštěvností Akademického centra UTB neexistuje závislost.
- Povědomí studentů o výhodách, které plynou zaměstnavatelům ze zaměstnávání osob se zdravotním postižením, není závislé na aktuálním studovaném ročníku respondentů.

9.4.2 Vyhodnocení dotazníku

1. Jaký je stupeň a druh Vašeho postižení?

Otázka se zabývala strukturou respondentů z hlediska stupně postižení dle zákona o důchodovém pojištění a druhem jejich postižení. Největší procento respondentů se řadí mezi osoby zdravotně znevýhodněné. Druhou nejpočetnější skupinou jsou osoby invalidní ve 3. stupni. Nejméně zastoupenou skupinou jsou osoby invalidní v 1. stupni.

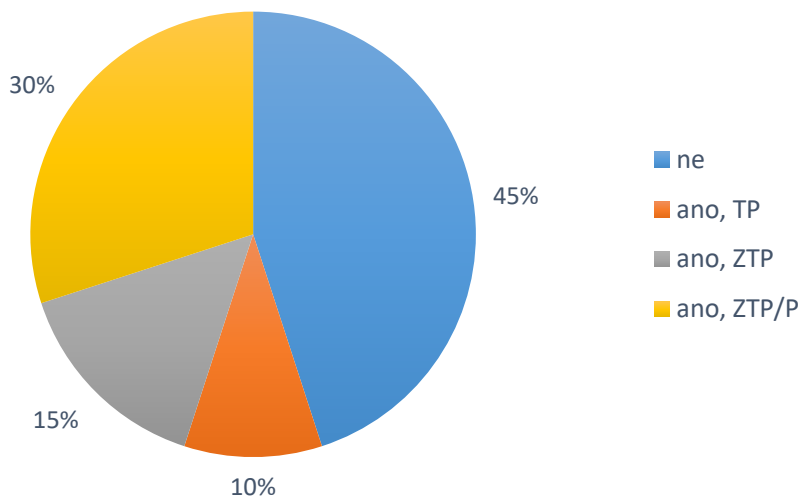
Cílem otázky bylo rovněž rozklíčování zdravotního postižení respondentů dle druhového členění. Nejčetnější zdravotní postižení je pohybové. Z celkového počtu 20 studentů je takto znevýhodněno devět, což představuje 45 %. 20 % studentů má vnitřní postižení. Specifickou poruchou učení trpí 15 % studentů, jedná se například o dyslexii a dysgrafii.

Obr. 9. Respondenti dle druhu zdravotního postižení (vlastní zpracování)

2. Vlastníte průkaz osoby se zdravotním postižením?

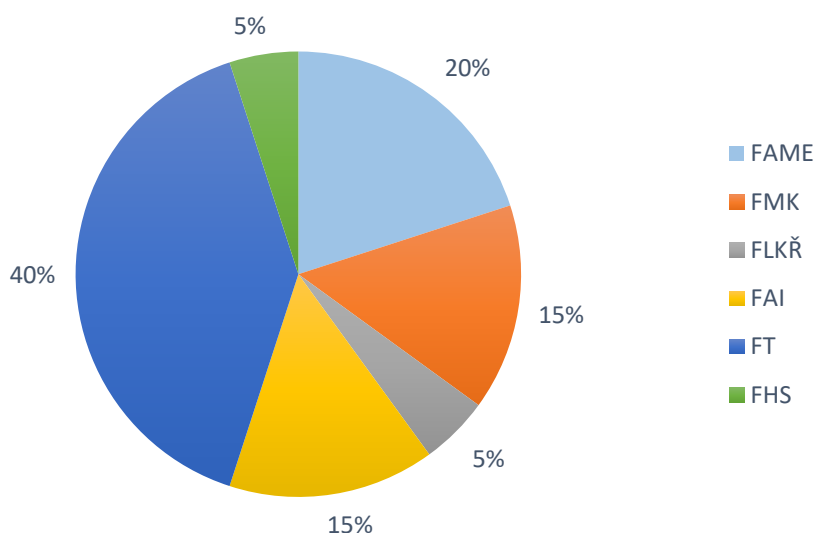
Většina respondentů vlastní průkaz osoby se zdravotním postižením, konkrétně jedná se o 26 % osob s průkazem ZTP/P, 16 % osob s průkazem ZTP a 11 % osob s průkazem TP.

Obr. 10. Respondenti dle vlastnictví průkazu osoby se zdravotním postižením (vlastní zpracování)

3. Na které fakultě Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně studujete?

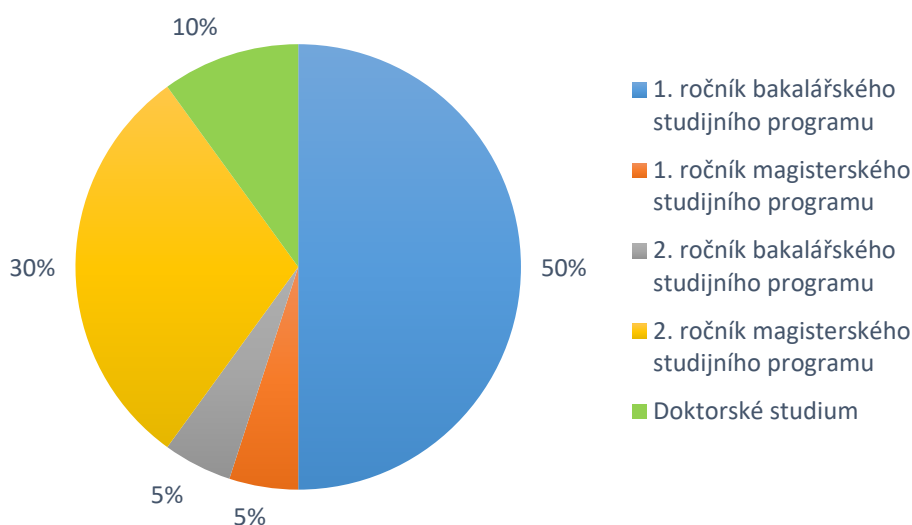
Nejvíce zastoupenou fakultou v dotazníkovém šetření byla Fakulta technologická, kde aktuálně studuje 40 % dotazovaných, obory Technologická zařízení, Chemie a technologie potravin, Polymerní materiály a technologie. 20 % studentů se zdravotním postižením studuje na Fakultě managementu a ekonomiky v oborech Finance, Účetnictví a daně, Veřejná správa a regionální rozvoj, Průmyslové inženýrství. 15 % respondentů uvedlo, že studuje na Fakultě multimediálních komunikací v oboru Digitální design a Grafický design a stejné procento i na Fakultě aplikované informatiky, obory Bezpečnostní technologie, systémy a management a Informační a řídicí technologie. Pouze 5 % dotazovaných studuje na Fakultě logistiky a krizového řízení (obor Ovládání rizik) a stejný počet osob studuje také na Fakultě humanitních studií (obor Pedagogika).

Obr. 11. Respondenti dle studované fakulty (vlastní zpracování)

4. Který ročník studujete?

50 % respondentů v současné době studuje první ročník bakalářského studijního programu. 30 % studentů se zdravotním postižením se nachází ve druhém ročníku magisterského studijního programu. 10 % respondentů studuje doktorské studium. Zbýlých 10 % je rovnoměrně rozděleno do prvního ročníku magisterského studijního programu a druhého ročníku bakalářského studijního programu.

Obr. 12. Respondenti dle studovaného ročníku (vlastní zpracování)

5. Byla pro Vás existence střediska na podporu studentů se speciálními vzdělávacími potřebami rozhodujícím kritériem při výběru vysoké školy?

Cílem otázky bylo zjistit, jestli se studenti při výběru vysoké školy orientovali dle existence střediska na podporu studentů se specifickými potřebami. 90 % dotazovaných studentů se při výběru primárně neorientovalo podle toho, zda se na vybrané škole středisko nachází. Pro 10 % bylo uvedené kritérium rozhodující.

6. Navštěvujete univerzitní středisko pro studenty se speciálními vzdělávacími potřebami a využíváte nabízených služeb jako je individuální konzultace, osobní asistence?

Přestože Akademické centrum UTB nabízí širokou škálu služeb, využívá jich pouze 40 % dotazovaných. 60 % studentů centrum nenavštěvuje, což vede k zamítnutí první hypotézy, podle které, alespoň 50 % respondentů využívá služeb Akademického centra UTB.

Během osobních rozhovorů byla položena otázka, z jakého důvodu studenti Akademické centrum UTB nenavštěvují. Dle respondentů není chyba v samotném středisku, služby jsou dostačující, studenti je naopak nepotřebují. Důvodem je druh jejich postižení. Pro osobu s pohybovým postižením je nejdůležitější bezbariérový přístup, což univerzita splňuje. V případě problémů, jako je nedostatečný čas pro přesun mezi budovami či učebnami, stačí studentům individuální konzultace s kantory nebo pracovníkem připravujícím rozvrhy hodin v učebnách. Pro respondenty je rovněž důležitý pocit soběstačnosti.

Tato a první otázka odpovídají i na druhou stanovenou hypotézu:

H₀: Mezi stupněm postižení respondentů a návštěvností Akademického centra UTB neexistuje závislost.

H₁: Mezi stupněm postižení respondentů a návštěvností Akademického centra UTB existuje závislost.

		Stupeň zdravotního postižení				
		All	OZP	1. stupeň	2. stupeň	3. stupeň
Návštěvnost Akademického centra UTB	All	20	8	4	1	7
	ano	8	2	1	1	4
	ne	12	6	3	0	3

Obr. 13. Kontingenční tabulka (vlastní zpracování)

Data uspořádané do kontingenční tabulky slouží k výpočtu hodnoty chí-kvadrátu, kdy při porovnání s kritickou hodnotou dojde k potvrzení nebo zamítnutí stanovené hypotézy.

(Pearson) Chi-square Test (For independence of Návštěvnost Akademického centra UTB and Stupeň zdravotního postižení)	
H ₀ :	Variables are independent (no interaction between variables)
H ₁ :	Variables are dependent (interaction between variables)
Chi-square	3,482143
DF	3
p-value =	0,323086

Obr. 14. Testování hypotézy v XL Statistics (vlastní zpracování)

Pomocí statistického programu XL Statistics byla vypočítána hodnota chí-kvadrátu 3,482143. Zjištěná hodnota byla porovnána s kritickou hodnotou testového kritéria, která pro 3 stupně volnosti činila 7,815 na 0,05 hladině významnosti.

Hodnota zjištěného testového kritéria chí-kvadrát je nižší než kritická hodnota, je tedy možné přijmout nulovou hypotézu. Mezi stupněm postižení respondentů a návštěvností Akademického centra UTB neexistuje závislost.

7. Jste s nabízenými službami univerzitního střediska spokojeni?

Navzdory tomu, že většina respondentů středisko nenavštěvuje, jsou s jeho službami téměř všichni spokojeni. Pouze 1 respondent odpověděl, že mu služby nevyhovují. Možnosti vyjádřit, co mu mezi službami střediska chybí, v dotazníku však nevyužil.

8. Nabízí Vám konkrétně Vaše fakulta další podpůrné služby při studiu?

55 % respondentů uvedlo, že jim jejich fakulta nabízí další podpůrné služby při studiu. Odpovědi se liší mezi i mezi studenty ze stejné fakulty, což může svědčit o nízké informovanosti studentů o existenci odborných fakultních koordinátorů a tutorů.

Studenti, kteří odpověděli na otázku kladně, uvedli, že se o službách dozvěděli přímo od koordinátorů a tutorů fakult.

9. Považujete univerzitu dostatečně přizpůsobenou Vašemu postižení z hlediska fyzické vybavenosti?

Co se týče fyzické vybavenosti univerzity s ohledem na zdravotní postižení studentů, 90 % respondentů je s aktuálními podmínkami spokojeno. Pouze 1 respondent považuje univerzitu nepřizpůsobenou svému postižení.

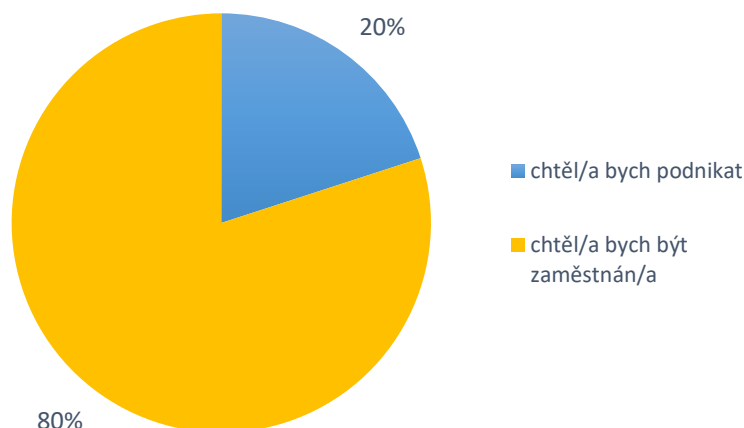
Během osobního rozhovoru studenti uvedli, že měli problém s bezbariérovostí některých budov, které si univerzita pronajímá k výuce. Problém byl vyřešen s pracovníkem, který je pověřen tvorbou rozvrhů hodin.

10. Cítíte rozdíly v přístupu vyučujících k Vám ve srovnání s intaktními studenty?

Otázka se zaměřovala na vztah mezi vyučujícími a studenty se zdravotním postižením. Podle 55 % zdravotně postižených studentů vyučující přistupují ke všem studentům stejně, bez ohledu na to, zda jsou zdravotně postižení nebo nikoliv. 45 % respondentů cítí rozdíly v přístupu vyučujících. Během rozhovorů studenti zmínili pojem pozitivní diskriminace, s kterou se během studia setkali a nebyla jim příjemná.

11. Plánujete v budoucnu podnikat nebo si budete hledat zaměstnání?

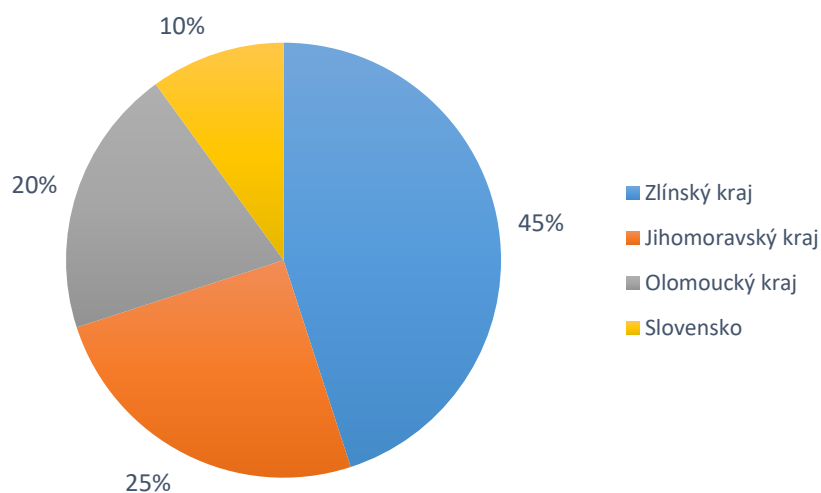
80 % dotazovaných uvedlo, že by si přálo být zaměstnaných. Pouze 20 % studentů by začalo v budoucnu podnikat. Z celkového počtu 20 osob by 90 % chtělo působit ve svém studovaném oboru. Pouze dva respondenti (obor technologická zařízení a a polymerní materiály a technologie) si plánují hledat zaměstnání mimo svůj studovaný obor.

Obr. 15. Respondenti dle zájmu o podnikání/zaměstnání (vlastní zpracování)

12. V jakém městě, případně kraji, si budete hledat zaměstnání nebo budete podnikat?

Působit ve Zlínském kraji si přeje 45 % dotazovaných, a to konkrétně především ve městech Zlín a Uherském Hradišti. 25 % studentů uvedlo Jihomoravský kraj, kde dominuje Brno. 20 % respondentů preferuje Olomoucký kraj a město Olomouc. 10 % studentů plánuje po studiu odejít na Slovensko a působit v Nitře nebo Bratislavě. Dotazovaní studenti uvedli, že jsou ochotni se za prací stěhovat.

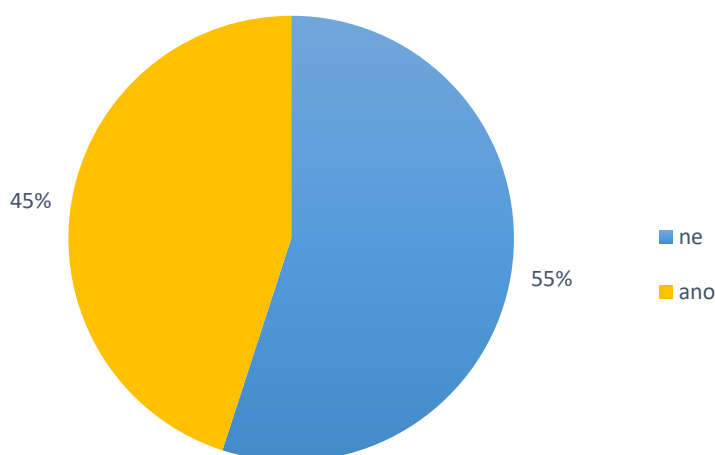
Obr. 16. Respondenti dle toho, kde by chtěli v budoucnu podnikat nebo být zaměstnání (vlastní zpracování)

13. Co pro Vás bude nejdůležitější při výběru zaměstnání?

Smyslem této otázky bylo zjistit, jaké faktory jsou pro studenty se zdravotním postižením prioritní při výběru zaměstnání. Téměř polovina studentů uvedla na prvním místě finanční ohodnocení. Velmi často to bylo v kombinaci s požadavkem na dobrou dostupnost od místa bydliště, bezbariérové prostory a upravené pracovní podmínky s ohledem na jejich zdravotní postižení. Pro studenty je také velmi důležitá atmosféra na pracovišti a vztahy mezi zaměstnanci. Pro respondenty bude při výběru zaměstnání hrát velký význam pochopení jejich handicapu ze strany kolegů.

14. Znáte výhody, které zaměstnavatelům přináší zaměstnávání osob zdravotně znevýhodněných a osob se zdravotním postižením?

Většina studentů se zdravotním postižením nemá povědomí o výhodách, které plynou zaměstnavatelům ze zaměstnávání osob se zdravotním postižením. 45 % uvedlo, že o těchto výhodách pro zaměstnavatele ví.

Obr. 17. Respondenti dle znalosti výhod, které plynou zaměstnavatelům ze zaměstnávání OZP (vlastní zpracování)

Otázka podává odpověď na třetí stanovenou hypotézu:

H₀: Povědomí studentů o výhodách, které plynou zaměstnavatelům ze zaměstnávání osob se zdravotním postižením, není závislé na aktuálním studovaném ročníku respondentů.

H₁: Povědomí studentů o výhodách, které plynou zaměstnavatelům ze zaměstnávání osob se zdravotním postižením, je závislé na aktuálním studovaném ročníku respondentů.

		Povědomí o výhodách		
		All	ano	ne
Ročník	All	31	20	11
	1. ročník BSP	16	8	8
	1. ročník MSP	6	5	1
	2. ročník BSP	1	1	0
	2. ročník MSP	6	4	2
	Doktorské studium	2	2	0

Obr. 18. Kontingenční tabulka (vlastní zpracování)

Data uspořádané do kontingenční tabulky opět slouží k výpočtu hodnoty chí-kvadrátu, pomocí které při porovnání s kritickou hodnotou dojde k potvrzení nebo zamítnutí stanovené hypotézy.

(Pearson) Chi-square Test (For independence of Ročník and Povědomí o výhodách)	
H ₀ : Variables are independent (no interaction between variables)	
H ₁ : Variables are dependent (interaction between variables)	
Chi-square	4,062879
DF	4
p-value =	0,397563

Obr. 19. Testování hypotézy v XL Statistics (vlastní zpracování)

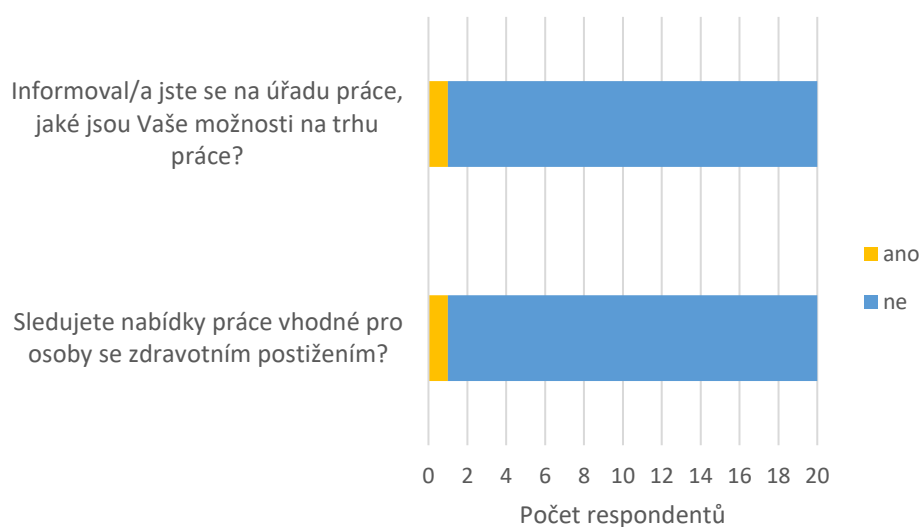
Výpočet hodnoty chí-kvadrátu byl opět proveden ve statistickém programu XLStatistics. Zjištěná hodnota 4,062879 je menší než kritická hodnota testového kritéria, 9,483, pro 4 stupně volnosti na hladině významnosti 5 %, tudíž dochází k potvrzení nulové hypotézy, která říká, že povědomí studentů o výhodách, které plynou zaměstnavatelům ze zaměstnávání osob se zdravotním postižením, není závislé na aktuálním studovaném ročníku respondentů.

15. Informoval/a jste se na úřadu práce, jaké jsou Vaše možnosti na trhu práce?

Sledujete nabídky práce vhodné pro osoby se zdravotním postižením?

Pouze jeden respondent uvedl, že se někdy informoval na úřadu práce, jaké jsou jeho možnosti na trhu práce. Stejně tak pouze jeden student se zdravotním postižením sleduje nabídky práce vhodné pro osoby se zdravotním postižením.

Při osobním rozhovoru respondenti uvedli, že informace o možnostech na trhu práce vyhledávají spíše na internetu a přes své známé. Respondenti by uvítali odborné přednášky, které by informovali o jejich možnostech na trhu práce.

Obr. 20. Respondenti dle toho, zda se informovali na úřadu práce o možnostech OZP na trhu práce a dle toho, zda sledují nabídky práce vhodné pro OZP

9.4.3 Shrnutí výsledků dotazníkové šetření

Dotazníkového šetření se zúčastnilo 20 studentů se zdravotním postižením. Po provedené analýze bylo zjištěno, že nejvíce studentů trpí pohybovým hendikepem. Z pohledu kategorizace osob dle stupně jejich postižení patří nejvíce respondentů do skupiny osob zdravotně znevýhodněných. 40 % respondentů aktuálně studuje Fakultu technologickou, 60 % je rozloženo do ostatních pěti fakult. Rovněž 40 % respondentů v současné době studuje 1. ročník bakalářského studijního programu.

Naprostá většina respondentů je spokojena s nabízenými službami Akademického centra UTB, avšak pouze 40 % dotazovaných služby využívá. Mezi stupněm postižení a návštěvností Akademického centra UTB nebyla prokázána statistická závislost.

80 % dotazovaných uvedlo, že by v budoucnu preferovalo zaměstnání než vlastní podnikání, avšak o výhodách, jaké plynou zaměstnavatelům ze zaměstnávání osob se zdravotním postižením, ví pouze 55 % respondentů. Nebyla prokázána statistická závislost mezi studovaným ročníkem dotazovaných a jejich povědomí o těchto výhodách.

10 PROJEKT REALIZACE ODBORNÉ PŘEDNÁŠKY PRO STUDENTY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

10.1 Charakteristika a cíle projektu

Projekt vychází z výsledků dotazníkového šetření, kterým bylo zjištěno, že studenti se zdravotním postižením na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně nejsou plně informováni o tom, jaké výhody a nevýhody jim přináší jejich zdravotní postižení na trhu práce, ani o tom, jaké výhody plynou zaměstnavatelům ze zaměstnávání osob se zdravotním postižením, přitom většina respondentů si plánuje v budoucnu hledat zaměstnání, pouze 20 % by se chtělo věnovat podnikání.

Studenti se často za své postižení stydí a veřejně se k němu nehlásí, ať už se jedná o přihlášení do evidence Akademického střediska UTB nebo při hledání zaměstnání. Projekt má za úkol studentům ukázat, že ve své nevýhodě mohou najít plno výhod, které jim při žádosti o zaměstnání mohou pomoci.

Projekt navrhuje realizaci odborné přednášky, která se bude zaměřovat na problematiku zaměstnávání osob se zdravotním postižením na volném trhu práce.

Cíle projektu:

- Zvýšení informovanosti studentů se zdravotním postižením v oblasti uplatnitelnosti na trhu práce, zejména u studentů končících ročníků bakalářského a magisterského studijního programu,
- vytvořit informativní materiál pro vysokoškolské studenty se zdravotním postižením vstupujících na trh práce,
- zdůraznit studentům, jak je důležité, aby již během studia ukázali, že i přes svůj hendikep disponují nadáním, talentem a schopnostmi,
- motivovat studenty, aby aktivně sbírali zkušenosti již během svého studia prostřednictvím odborných stáží,
- nabídnout studentům asistenci při hledání odborné stáže,
- motivovat studenty se zdravotním postižením, aby aktivně vyhledávali informace týkající se uplatnitelnosti osob se zdravotním postižením na trhu práce,
- nabídnout studentům podporu při nastartování jejich profesní dráhy,

- navázat další spolupráci s organizacemi Zlínského kraje dle požadavků účastníků přednášky, které umožní studentům výkon odborné stáže.

Tab. 5. Cíle projektu a ukazatele naplnění cílů (vlastní zpracování)

CÍLE PROJEKTU	UKAZATELE PLNĚNÍ CÍLŮ
Zvýšení informovanosti studentů se ZP v oblasti uplatnitelnosti na trhu práce, zejména u studentů končících ročníků bakalářského a magisterského studijního programu.	Výsledky dotazníku ověřujícího nově nabyté informace o zaměstnávání osob se zdravotním postižením.
Vytvoření informativního materiálu pro vysokoškolské studenty se ZP vstupujících na trh práce.	Počet vytisknutých materiálů.
Motivace studentů, aby aktivně sbírali zkušenosti již během svého studia prostřednictvím odborných stáží.	Počet nových zájemců o stáž registrovaných na portálu jobsplus.cz.
Nabídka asistence studentům se ZP při hledání odborné stáže.	Počet studentů, kteří kontaktují pořadatele přednášky.
Motivace studentů se ZP, aby aktivně vyhledávali informace týkající se uplatnitelnosti OZP na trhu práce.	Počet studentů se zdravotním postižením, kteří se zúčastní přednášky.
Nabídka podpory studentům se ZP při nastartování jejich profesní dráhy.	Počet studentů, kteří využijí nabízené asistence pořadatele přednášky.
Navázání další spolupráci s organizacemi Zlínského kraje dle požadavků účastníků přednášky, které umožní studentům výkon odborné stáže.	Počet nových kontaktů na organizace Zlínského kraje a počet dohod s těmito organizacemi.

10.2 Cílová skupina projektu

Cílovou skupinu projektu tvoří:

- vysokoškolští studenti se zdravotním postižením, kteří se nachází v posledním ročníku bakalářského nebo magisterského studijního programu,
- studenti se zdravotním postižením dalších ročníků, kteří mají zájem se o dané problematice více dozvědět již během svého studia.

10.3 Realizační tým projektu

Realizační tým projektu se bude skládat z koordinátora projektu a asistenta koordinátora projektu ze společnosti SALMA PLUS s.r.o. Úkolem koordinátora projektu bude koordinace aktivit spojených s průběhem celého projektu.

Asistent projektu bude mít na starosti dílčí úkoly projektu, mezi které patří monitoring trhu práce a platné legislativy v oblasti zaměstnávání osob se zdravotním postižením, administrativní práce spojené s projektem, zajištění propagace, komunikace s cílovou skupinou projektu. Společně s koordinátorem projektu se bude asistent podílet na tvorbě obsahové náplně přednášky.

10.4 Lokalizace projektu

Projekt bude realizován v krajském městě Zlín, v budově průmyslového areálu číslo 23, Technologické inovační centra, na adrese Vavrečkova 5262. Budova je bezbariérová a je tak dostupná všem osobám se zdravotním postižením. V bezprostřední blízkosti budovy se nachází veřejné parkoviště.

Budova Technologického inovačního centra je rovněž sídlem společnosti SALMA PLUS s.r.o., která je koordinátorem projektu.

*Obr. 21. Budova Technologického inovačního centra
(zdroj: www.svtp.cz)*

V přízemí budovy se nachází jednací místnost o rozloze 60 m² s kapacitou 22 osob, která by byla, vzhledem k počtu studentů se zdravotním postižením na UTB, dostačující. Prostory budovy jsou klimatizovány, s denním světlem s možností variabilního uspořádání. V místnosti je k dispozici prezentační vybavení – dataprojektor, notebook, velké promítací plátno, flipchart, stolek pro prezentaci, a bezdrátové připojení k internetu. V budově se nachází kuchyňka s dřezem a rychlovarnou konvicí, kterou lze využít k přípravě občerstvení.

Obr. 22. Jednací místnost (zdroj: inovacnipodnikani.cz)

10.5 Obsahová náplň přednášek

Hlavním cílem přednášky je studentům vysvětlit, jak je důležité, aby svůj handicap netajili, ale dokázali v něm najít výhody, které mohou naopak na trhu práce ztraktivnit a upřednostnit před uchazeči bez zdravotního postižení. Osoby se zdravotním postižením jsou velmi často schopni práce, jako osoby bez zdravotního postižení, přesto svůj hendikep před zaměstnavatelem skrývají, čímž sebe i zaměstnavatele ochuzují o řadu výhod.

Přednáška bude rozdělena do 4 bloků. Po skončení přednášky bude účastníkům rozdán dotazník, který bude ověřovat nově nabyté informace z oblasti zaměstnávání osob se zdravotním postižením.

Systém podpory zaměstnávání OZP

První blok přednášky představí účastníkům, jak funguje systém podpory zaměstnávání OZP v České republice. V rámci bloku bude prezentován pojem chráněné pracovní místo, problematika vymezení a zřízení chráněného pracovního místa a představení státních příspěvků, které je v souvislosti s vymezením a zřízením chráněného místa možno získat.

Povinnost zaměstnavatelů

Cílem druhého bloku přednášky je seznámit posluchače s povinnostmi, které plynou zaměstnavatelům ze zákona a s jejich důsledky ve společnosti a na trhu práce:

- Povinnost zaměstnavatelů informovat Úřad práce ČR o volných pozicích vhodných pro OZP.
- Povinnost zaměstnavatelů zaměstnávajících více jak 25 pracovníků dodržovat povinný podíl osob se zdravotním postižením ve výši 4 %.
- Informace o náhradním plnění ve formě nákupu výrobků a služeb nebo zadáváním zakázek pro účely plnění povinného podílu.
- Informace o odvodu do státního rozpočtu jako jedné z formy plnění povinného podílu.

Přednáška má studentům ukázat zaměstnávání osob se zdravotním postižením jako nejvýhodnější formu plnění povinného podílu pro zaměstnavatele.

Výhodou pro zaměstnavatele je i sleva na dani za každého zaměstnance se zdravotním postižením, což by mělo uchazeče o zaměstnání rovněž motivovat, aby své postižení při žádosti o práci netajili.

Součástí přednášky bude vyčíslení dopadů zaměstnávání osob se zdravotním postižením pro společnost XY, s.r.o. a důsledky pro společnost XYZ, která zaměstnává více než 50 % OZP.

Uvedené příklady vychází z čísel, nutných k výpočtu, pro rok 2016, neboť údaje pro rok 2017 budou Českým statistickým úřadem vyhlášeny až v prosinci tohoto roku.

Společnost XY, s.r.o. – volný trh práce

Společnost XY, s.r.o. má aktuálně v evidenci **238 osob** v zaměstnaneckém poměru. Každá společnost, která zaměstnává více než 25 lidí, musí na základě povinností stanovených zákonem o zaměstnanosti zaměstnávat minimálně 4 % osob se zdravotním postižením, odvádět poměrnou část do státního rozpočtu nebo nakupovat náhradní plnění.

Společnost XX, s.r.o. v současné době zaměstnává:

Stupeň invalidity	Počet osob
I. stupeň invalidity	3 osoby
II. stupeň invalidity	1 osoba
III. stupeň invalidity	2 osoby
Celkem	6 osob

Další informace nutné k výpočtům:

Počet zaměstnanců	238
Povinný podíl zaměstnávání OZP	4 %
Průměrná mzda za I. až III. čtvrtletí roku 2016	27 000 Kč
Odvod do státního rozpočtu	2,5 násobek průměrné mzdy = 67 500 Kč
Plnění povinného podílu formou náhradního plnění	7 násobek průměrné mzdy = 189 000 Kč
Maximální částka pro poskytování náhradního plnění	36 násobek průměrné mzdy = 972 000 Kč

Zaměstnavatel si pro splnění povinnosti podle zákona o zaměstnanosti může zvolit jednu z níže uvedených možností:

1. odvod do státního rozpočtu,
2. odebírání výrobků nebo služeb od zaměstnavatelů zaměstnávajících více než 50 % zaměstnanců, kteří jsou osobami se zdravotním postižením, nebo zadáváním zakázek těmto zaměstnavatelům nebo odebírání výrobků nebo služeb chráněných pracovních dílen nebo zadávání zakázek těmto subjektům nebo odebíráním výrobků nebo služeb od osob se zdravotním postižením, které jsou osobami samostatně výdělečně činnými a nezaměstnávají žádné zaměstnance, nebo zadávání zakázek těmto osobám, nebo
3. zaměstnávání v pracovním poměru,
4. nebo vzájemná kombinace způsobů uvedených v písmenech a) až c).

Situace 1 – zaměstnávání povinného podílu OZP

Společnost XY, s.r.o. zaměstnává 6 osob se zdravotním postižením. Aby splnila zákonem stanovený 4% podíl OZP na celkovém počtu zaměstnanců, musí zaměstnávat **9,52** zaměstnanců se zdravotním postižením v přepočteném počtu. Vzhledem k tomu, že dva zaměstnanci mají III. stupeň invalidity, započítávají se třikrát, tudíž společnosti pro splnění povinného podílu stačí zaměstnávat 6 OZP.

Situace 2 – odvod do státního rozpočtu

V případě, že by zaměstnavatel nezaměstnával požadovaný 4% podíl osob se zdravotním postižením na celkovém počtu zaměstnanců, ani nenakupoval náhradní plnění, musí svoji zákonnou povinnost splnit odvodem příslušné částky do státního rozpočtu. Částka odpovídá 2,5 násobku průměrné mzdy za každého chybějícího zaměstnance se zdravotním postižením.

$$9,52 \times 67\,500 = 642\,600 \text{ Kč}$$

V této situaci by společnost byla povinna odvádět částku 642 600 Kč do státního rozpočtu.

Situace 3 – nákup náhradního plnění

V případě, že by zaměstnavatel nezaměstnával požadovaný 4% podíl osob se zdravotním postižením na celkovém počtu zaměstnanců, ani nezvolil možnost odvodu do státního rozpočtu, musel by svoji zákonnou povinnost splnit nákupem výrobků nebo služeb od zaměstnavatelů zaměstnávajících více než 50 % zaměstnanců, kteří jsou osobami se zdravotním postižením, nebo zadáváním zakázek těmto zaměstnavatelům či odebíráním výrobků nebo služeb chráněných pracovních dílen nebo zadáváním zakázek těmto subjektům nebo odebíráním výrobků nebo služeb od osob se zdravotním postižením, které jsou osobami samostatně výdělečně činnými a nezaměstnávají žádné zaměstnance, nebo zadáváním zakázek těmto osobám a to ve výši 7 násobku průměrné mzdy.

$$9,52 \times 189\,000 = 1\,799\,280 \text{ Kč}$$

Při počtu 9,52 zaměstnanců se zdravotním postižením by zaměstnavatel musel nakupovat náhradní plnění v hodnotě 1 799 280 Kč.

Situace 4 – kombinace uvedených způsobů

Zaměstnavatel může pro splnění povinnosti využít kombinace dvou nebo všech možností. Následující příklad uvádí způsob, kdy jsou zaměstnávány osoby se zdravotním postižením, ale v nedostatečném počtu, proto je nakupováno i náhradní plnění a zbytek povinnosti je naplněn odvodem do státního rozpočtu.

Společnost zaměstnává 3 zaměstnance se zdravotním postižením v I. a II. stupni invalidity. Do splnění povinnosti jí chybí 3,52 zaměstnanců. Využije proto nákupu náhradního plnění, které je ve výši 500 000 Kč. Výpočet počtu osob, které pokryje náhradní plnění, vypadá následovně:

$$500\,000 / 189\,000 = 2,64$$

Částka náhradního plnění pokryje pouze 2,64 osob. Za zbylých 3,88 zaměstnanců se zdravotním postižením musí společnost odvést částku do státního rozpočtu:

$$3,88 \times 67\,500 = 261\,900 \text{ Kč}$$

Do 15. února následujícího roku odvede zaměstnavatel do státního rozpočtu 261 900 Kč.

Firma XYZ, zaměstnávající více než 50 % OZP – chráněný trh práce

Společnost XYZ, s.r.o. má aktuálně v evidenci **241 osob** v zaměstnaneckém poměru. 203 osob z celkového počtu je osob se zdravotním postižením. Přepočtením na plné úvazky společnost zaměstnává 89,68 % zaměstnanců se zdravotním postižením proti povinnému podílu. Není tedy nutné uvažovat, jaký by společnost musela odvádět příspěvek do státního rozpočtu nebo v jaké výši by musela nakupovat náhradní plnění pro splnění zákonné povinnosti.

Stupeň invalidity	Počet osob
Osoba zdravotně znevýhodněná	20
I. stupeň invalidity	153 osob
I. stupeň invalidity	18 osob
II. stupeň invalidity	12 osob
Celkem	203 osob

Vzhledem k tomu, že společnost zaměstnává více než 50 % osob se zdravotním postižením z celkového počtu svých zaměstnanců, může čerpat příspěvek od krajské pobočky Úřadu práce ČR na podporu zaměstnávání těchto osob formou částečné úhrady vynaložených prostředků na mzdy nebo platy a další náklady. Příspěvek pokrývá skutečně vynaložené prostředky na mzdy nebo platy v měsíční výši 75 % skutečně vynaložených prostředků na mzdy nebo platy na zaměstnance v pracovním poměru, který je osobou se zdravotním postižením. Pokud se nejedná o zaměstnance na zřízeném nebo vymezeném chráněném místě mimo pracoviště zaměstnavatele nebo o zaměstnance agentury práce, může zaměstnavatel uplatnit nárok na zvýšení příspěvku o částku odpovídající dalším nákladům vynaloženým na zaměstnávání OZP. Nejvýše je možné čerpat měsíčně:

Osoba se zdravotním postižením	8 800 Kč (+ navýšení o 2 700 Kč)
Osoba zdravotně znevýhodněná	5 000 Kč (+ navýšení o 1 000 Kč)

Při zvýšení příspěvku o částku odpovídající dalším nákladům vynaloženým na zaměstnávání OZO by zaměstnavatel mohl navíc získat roční příspěvek v následující celkové výši:

$$(20 \times 6\,000 + 11\,500 \times 183) \times 12 = 26\,694\,000 \text{ Kč}$$

O příspěvek se žádá zpětně a to každé tři měsíce. Předpokladem pro získání příspěvků v uvedeném příkladě je doba trvání zaměstnaneckého poměru všech osob po celý rok. Podmínkou je, aby zaměstnavatel k poslednímu dni čtvrtletí neměl:

- daňové nedoplatky u finančního úřadu,
- daňové nedoplatky u celního úřadu,
- nedoplatky na pojistném,
- penále na sociální zabezpečení,
- penále na příspěvek na státní politiku zaměstnanosti,
- penále na veřejné zdravotní pojištění.

Příspěvek není možné čerpat za čtvrtletí:

- v kombinaci s jiným příspěvkem od Úřadu práce ČR, jehož výše se stanoví na základě skutečně vynaložených prostředků na mzdy nebo platy zaměstnance,
- pokud byl zaměstnanec poživitelem starobního důchodu,
- pokud byl zaměstnanec zaměstnáván na chráněném pracovním místě, na které je poskytován příspěvek na částečnou úhradu provozních nákladů chráněného pracovního místa,
- pokud byla osoba zaměstnancem agentury práce.

Stáže

Tento blok přednášky má za cíl studenty přimět k vykonávání odborných stáží již během studia na vysoké škole. Studenti by měli během vzdělávání přemýšlet, čím by se chtěli zabývat po ukončení studia a podle toho sbírat praktické zkušenosti, které zaměstnavatelé velmi často u absolventů vyžadují. Mimo to stáž může končit nabídkou další spolupráce, v nejlepších případech pracovním poměrem. Pro osobu se zdravotním postižením nemusí být nalezení vhodné stáže lehké, během přednášky tak bude studentům nabídnuta spolupráce při hledání odborné stáže. Společnost SALMA PLUS spolupracuje s řadou firem nejrůznějších oborů, do kterých je možné uchazeče o stáž úspěšně umístit.

Kde hledat zaměstnání

Společnost SALMA PLUS provozuje webový portál jobsplus.cz, který soustřeďuje nabídky zaměstnání pro osoby se zdravotním postižením. Poslední blok přednášky má za cíl seznámit účastníky s fungováním tohoto portálu. Během přednášky bude prezentováno, jak se na portálu orientovat. Následně bude v případě zájmu provedena registrace studentů.

Společnost dlouhodobě spolupracuje s řadou firem, studentům budou představeny možnosti uplatnění v těchto firmách.

Příklady partnerů:

- Alfa, spol. s r.o. – výrobce a dodavatel komplexního systému biologické ochrany, logistických a dekontaminačních prostředků pro urgentní medicínu a dlouhodobou péči
- Beta spol. s.r.o. – poradenství a vzdělávání v oblasti firemní strategie a vnitrofiremních procesů.
- Gama s.r.o. – společnost působící v oblasti výroby a realizace montovaných staveb, výrobních, skladových a užitkových hal a konstrukcí
- Epsilon s.r.o. – výrobce v oblasti potravinářství
- Ióta, s.r.o. – výroba nerezových strojů a zařízení pro farmacii, chemii a potravinářství
- Kappa, spol. s r.o. – telekomunikační společnost
- Lambda spol. s r.o. – prosvětlovací systémy ve stavebnictví

10.6 Harmonogram projektu

Začátek projektu je naplánován na listopad roku 2017, kdy budou zahájeny přípravné práce projektu. Tyto přípravné práce budou zahrnovat monitoring trhů práce – analýza dané problematiky v oblasti legislativy, zjištění volných pracovních pozic pro osoby se zdravotním postižením. Během této doby bude společnost pokračovat ve své dosavadní činnosti a to kontaktování organizací Zlínského kraje za účelem umístění studentů se zdravotním postižením na pozice stážistů.

V listopadu 2017 bude zahájena příprava obsahu odborné přednášky na základě analýzy provedené v únoru. Zároveň dojde k rezervování přednáškové místnosti v prostorách Technologického inovačního centra.

Během prosince až ledna bude připraven informativní leták o konání odborné přednášky pro studenty se zdravotním postižením.

V lednu bude oslovena cílová skupina prostřednictvím informativního letáku mezi studenty se zdravotním postižením.

Konání odborné přednášky je naplánováno na začátek února 2018. Během února, března a dubna bude navázána spolupráce mezi studenty a organizacemi. Studenti posledních ročníků tak ještě budou mít možnost v případě zájmu vykonat odbornou stáž před ukončením studia, zároveň budou připraveni i na situaci, kdy si budou hledat zaměstnání.

10.6.1 Časová analýza

Časová analýza zpracovaná v Excel QM slouží ke zjištění kritické cesty projektu, tedy ke zjištění nejdelší možné doby trvání projektu. Následující tabulka ukazuje jednotlivé činnosti projektu, činnosti předcházející a dobu trvání činností ve dnech.

Tab. 6. Činnosti projektu a doba jejich trvání (vlastní zpracování)

Činnost	Popis činnosti	Čas (dny)	Předcházející činnost
A	Monitoring trhu práce	21	
B	Analýza zjištěných dat, analýza legislativy, vyhledání volných pracovních míst pro OZP	7	A
C	Zkontaktování organizací	10	B
D	Příprava obsahu přednášky	7	B
E	Rezervace prostor pro přednášku	1	D
F	Tvorba letáku	7	D
G	Tisk letáku	1	F
H	Distribuce letáku	21	G
I	Konání přednášky	1	H
J	Vyhledávání stáží	40	I
K	Vyhledávání zaměstnání	40	I

Tabulka č. 7 ukazuje, kdy jsou nejdříve možné začátky a nejpozději přípustné konce jednotlivých činností. Výsledkem CPM metody je nalezení červeně vyznačené kritické cesty. Kritická cesta tohoto projektu je 126 dní:

$$A \rightarrow B \rightarrow D \rightarrow F \rightarrow G \rightarrow I \rightarrow J \rightarrow K$$

Grafické znázornění se nachází v příloze práce č. 1.

Tab. 7. Výsledek CPM metody (vlastní zpracování)

Činnost	Nejdříve možný začátek	Nejdříve přípustný konec	Nejpozději možný začátek	Nejpozději přípustný konec	Časová rezerva
A	0	21	0	21	0
B	21	28	21	28	0
C	28	38	95	105	67
D	28	35	28	35	0
E	35	36	104	105	69
F	35	42	35	42	0
G	42	43	42	43	0
H	43	64	43	64	0
I	64	65	64	65	0
J	65	105	65	105	0
K	65	105	65	105	0
	Projekt	105			

10.7 Publicita projektu

Kvalitní publicita je jedním z předpokladů úspěšné realizace projektu. Důležitá je především volba vhodných nástrojů a jejich správné načasování, aby bylo osloveno co nejvíce osob z cílové skupiny projektu. V rámci propagace projektu bude vytvořen informativní leták, který bude cílovou skupinu informovat o obsahu přednášky:

- možnost studentů se dozvědět o povinnostech zaměstnavatele v oblasti zaměstnávání osob se zdravotním postižením,
- jak najít výhodu ve své nevýhodě a jak zvýšit svou atraktivitu na trhu práce,
- informace o tom, kde hledat odborné stáže a zaměstnání.

Na letáku budou dále uvedeny informace o místě a dni konání přednášky a kontakt na pořadatele přednášky. Zájemci budou prostřednictvím letáku požádáni, aby se pomocí emailu na přednášku předem registrovali, a to z důvodu omezené kapacity a přípravy podkladů pro přednášku.

Letáky budou distribuovány v tištěné podobě na jednotlivých fakultách Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a v budově univerzitní knihovny. Zároveň budou osloveni správci facebookových účtů šesti fakult a univerzitní knihovny s žádostí o umístění letáku na fakultních stránkách.

10.8 Rozpočet projektu

10.8.1 Osobní náklady

S realizací projektu jsou spojené osobní náklady v podobě mezd koordinátora projektu a asistenta koordinátora. Doba trvání projektu je 4 měsíce. Předpokládá se, že koordinátor a asistent koordinátora věnují přípravě přednášky třetinu své denní osmihodinové pracovní doby, za což jim náleží poměrná část superhrubé mzdy. Osobní náklady činí v celkové výši **64 320 Kč**.

Tab. 8. Osobní náklady (vlastní zpracování)

Osobní náklady				
	Superhrubá mzda/měsíc	Superhrubá mzda/projekt/měsíc	Počet měsíců	Superhrubá mzda celkem
Koordinátor projektu	28 140 Kč	9 380 Kč	4	37 520 Kč
Asistent koordinátora	20 100 Kč	6 700 Kč	4	26 800 Kč
Celkem				64 320 Kč

10.8.2 Náklady na propagaci

Grafické práce stojí v průměru 1 800 Kč za přípravu letáku o velikosti A5. Na základě průzkumu trhu prostřednictvím internetu byla zjištěna průměrná cena letáku formátu A5, plnobarevný tisk, za 1,5 Kč při koupi 1000 ks. Letáky budou rovnoměrně distribuovány v prostorách fakult a univerzitní knihovny. Uvedené ceny jsou včetně DPH. Celkem náklady na propagaci činí **3 200 Kč**.

Tab. 9. Náklady na propagaci (vlastní zpracování)

Propagace			
	Cena/ks	Počet kusů	Cena celkem (včetně DPH)
Grafické zpracování	1 800 Kč	x	1 800 Kč
Tisk letáků	1,5 Kč	1 000	1 500 Kč
Celkem			3 200 Kč

10.8.3 Náklady spojené s pronájmem prostor pro přednášku

Pro přednášku byla vybrána místnost s kapacitou 22 osob. Tato místnost je pronajímána za 200 Kč (bez DPH) na hodinu. Společnostem zasídleným v Podnikatelském inovačním centru se poskytuje sleva 10 %. Společnost SALMA PLUS má sídlo v této budově a může tak slevu čerpat.

Pro potřeby přednášky bude vypůjčen i dataprojektor za cenu 120 Kč (bez DPH) na hodinu. Účastníkům přednášky bude nabídnuto občerstvení. K jeho přípravě bude využita kuchyňka, která se pronajímá za 100 Kč (bez DPH) na den, cena je včetně spotřeby vody a elektrické energie. Celkové náklady spojené s pronájmem prostor a vybavení činí **1 577 Kč**. V ceně je zahrnuta i příprava místnosti a její následný úklid.

Tab. 10. Náklady spojené s pronájmem prostor (vlastní zpracování)

Pronájem prostor pro přednášku					
	Kapacita	Cena (včetně DPH)/hod	Počet hodin	Cena celkem	Cena celkem po slevě
Jednací místnost	22	242 Kč	4	968 Kč	872 Kč
Dataprojektor	x	146 Kč	4	584 Kč	584 Kč
Kuchyňka	x	121 Kč/den	4	121 Kč	121 Kč
Celkem					1 577 Kč

10.8.4 Ostatní náklady

Ostatní náklady představují náklady v podobě občerstvení a materiálů k přednášce pro každého účastníka přednášky. Vychází se z plné obsazenosti přednáškové místnosti, tedy 22 osob.

Cena 140 Kč za materiály k přednášce vychází z množství 88 ks, což představuje 4 ks listů A4 na jednoho účastníka, tedy 1 list ke každé z částí přednášky.

Občerstvení obsahuje nákup 100g balení rozpustné kávy za cenu 120 Kč, kostkového cukru za 50 Kč a smetánek do kávy za 30 Kč. Uvedené ceny jsou včetně DPH.

Tab. 11. Ostatní náklady na projekt (vlastní zpracování)

Ostatní náklady			
	Jednotka	Počet	Cena
Materiály k přednášce	List A4	88 ks	140 Kč
Perlivá, neperlivá voda	Láhev 0,5l	22 ks	260 Kč
Káva, cukr, smetánky			200 Kč
Celkem			600 Kč

10.8.5 Celkové náklady

Celkové náklady jsou součtem osobních nákladů, nákladů na propagaci, nákladů na pronájem prostor a ostatních nákladů. Celkový výše nákladů vynaložených na projekt je **69 697 Kč**.

Tab. 12. Celkové náklady spojené s realizací projektu (vlastní zpracování)

Osobní náklady	64 320 Kč
Náklady na propagaci	3 200 Kč
Pronájem prostor	1 577 Kč
Ostatní náklady	600 Kč
Celkové náklady	69 697 Kč

10.9 Riziková analýza

Projekt může být ohrožen řadou rizik, která mohou být spojená s kvalitou projektu, s náklady určenými na realizaci projektu a s časem. Rizika je potřeba dopředu identifikovat a snažit se jim předcházet.

Rizika spojená s kvalitou projektu:

- nedostatečná příprava projektu,
- nevhodná formulace cílů projektu,
- nevhodné složení realizačního týmu projektu,
- nízká publicita projektu,
- nízký zájem cílových skupin o vstup do projektu,
- nespokojenost cílových skupin projektu s projektem,
- nespokojenost cílových skupin projektu s výsledky projektu,
- nízký zájem o spolupráci ze stran firem – stáže,
- nesplnění stanovených cílů projektu,
- nedodržení odpovídající kvality projektu v důsledku špatně odhadnutých nákladů.

Nákladová rizika:

- špatné odhadnutí jednotlivých druhů nákladů,
- opomenutí určitého druhu nákladů,
- vznik neočekávaných nákladů,
- nedodržení rozpočtu projektu,
- náklady v podobě storno poplatků za zrušení rezervace prostor pro přednášku.

Časová rizika:

- zpoždění termínu zahájení realizace projektu,
- nedodržení časového harmonogramu projektu.

Při včasné zjištění rizik mohou být v počáteční fázi rizika projektu eliminována následujícími způsoby:

- pečlivá příprava projektu,
- zajištění dostatku času pro dílčí úkoly harmonogramu projektu, reálné nastavení časové dotace pro jednotlivé činnosti,
- jednoznačné stanovení hlavních a vedlejších cílů projektu,
- průběžné monitorování dodržování cílů projektů,
- výběr odborně způsobilých členů realizačního týmu,
- motivovat cílové skupiny, aby vstoupili do projektu,
- motivovat firmy, aby se zapojili do projektu a umožnili studentům vykonat odbornou stáž nebo nabídli možnost pracovního uplatnění po ukončení studia,
- zajistit účinnou a včasnou propagaci projektu,
- důkladné propočítání jednotlivých nákladů projektu a průběžná kontrola plnění rozpočtu projektu.

10.10 Přínosy projektu

Navržený projekt, jehož začátek je naplánován na listopad roku 2017, povede ke zvýšení informovanosti studentů se zdravotním postižením na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně o jejich možnostech na trhu práce a o výhodách, které jejich postižení přináší budoucím zaměstnavatelům

Po účasti v projektu si budou studenti schopni rychleji a jednodušeji najít odbornou stáž již během svého studia a navázat tak kontakty s potenciálními zaměstnavateli.

Díky projektu budou studenti při pracovních pohovorech schopni otevřeně mluvit o svém zdravotním postižení, což může být kromě jejich schopností, znalostí a zkušeností jeden z faktorů motivujících zaměstnavatele k přijetí takového uchazeče.

ZÁVĚR

V analytické části byla zmapovaná struktura studentů se zdravotním postižením na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně. Prostřednictvím dotazníkového šetření byla zjištěna míra informovanosti respondentů o zaměstnávání osob se zdravotním postižením a rovněž byly zjištěny představy studentů se zdravotním postižením o jejich budoucím uplatnění na trhu práce. Navrhovaný projekt navazoval na zjištěná data v analytické části, na základě kterých byly formulovány dílčí cíle projektu. Odborná přednáška, jako podstata projektu, vede ke zvýšení informovanosti studentů se zdravotním postižením o podpoře zaměstnávání OZP v České republice a o možnostech OZP uplatnění na volném a chráněném trhu práce. Řešení projektu tak naplňuje stanovené cíle.

Práci, především projektovou část, je možno rozpracovat v širší projekt, který by se zabýval uspořádáním podobné přednášky pro veřejnost. Důležitým faktem je, že osobou zdravotně postiženou se může stát naprosto každý v průběhu svého celého života. Každý člověk se tak v budoucnu může setkat s problematikou uplatnitelnosti OZP na trhu práce a každý by měl být s tímto problémem alespoň na základní úrovni obeznámen. Projekt by se neomezoval pouze na studenty se zdravotním postižením, ale i na dlouhodobě nezaměstnané osoby se zdravotním postižením, osoby se zdravotním postižením starší 50 let a další. Realizace projektu by přispěla ke snížení nezaměstnanosti této rizikové skupiny v okrese, případně celém kraji.

Další rozpracování práce by bylo možné v podobě doporučení pro Akademické centrum UTB a to, jak postupovat, aby se do evidence střediska přihlásilo více studentů se zdravotním postižením a nebálo se tak využívat nabízených služeb. Rovněž by bylo vhodné navázání spolupráce při přípravě odborných přednášek se samotným střediskem vzhledem k tomu, že středisko má větší přístup ke studentům se zdravotním postižením než společnost SALMAPLUS, s. r. o., která je koordinátorem aktuálně navrženého projektu.

Spolupráce společnosti SALMAPLUS s. r. o. a Akademického centra UTB by vedlo k intenzivnější přípravě studentů se zdravotním postižením ke vstupu na trh práce. V případě, že by společnost začala s univerzitou kooperovat, došlo by i ke snížení nákladů projektu, neboť by si společnost nemusela pronajímat prostory pro přednášku, ale mohla by využít prostor univerzity, čímž by se přednáška stala pro řadu studentů i dostupnější.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

AP3SP, 2016. *Asociace poskytovatelů služeb studentům se specifickými potřebami na vysokých školách* [online]. [cit. 2017-03-06]. Dostupné z: <http://www.ap3sp.cz/>

Aktivní politika zaměstnanosti a zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, 2012. *Integrovaný portál MPSV* [online]. 23. 1. 2012 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: <https://portal.mpsv.cz/sz/zamest/dotace/apz>

AUGUSTA, Vítězslav, 2014. *Manuál pro zaměstnávání OZP na volném trhu práce*. Ostrava: Centrum vizualizace a interaktivity vzdělávání, 37 s. ISBN 978-80-260-6239-4.

BĚLINA, Miroslav, 2015. *Zákoník práce: komentář*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 1613 s. ISBN 978-80-7400-290-8.

BUCHTA, Petr, 2016. *Veřejné finance*. Vydání I. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 156 s. ISBN 978-80-7452-116-4.

ČERVINKA, Tomáš et al., 2012. *Zaměstnávání občanů se zdravotním postižením, důchodců, mladistvých a studentů, absolventů škol, žen, agenturních zaměstnanců a dalších kategorií*. Olomouc: ANAG, 231 s. ISBN 978-80-7263-751-5.

Česká republika. *Listina základních práv a svobod*. In Sbirka zákonů, Česká republika. 1992, roč. 1993, usnesení předsednictva České národní rady č. 2, Dostupné z: [http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-](http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2/1993&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy)

[zakonu/SearchResult.aspx?q=2/1993&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy](http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2/1993&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy)

DLOUHÁ, Jana, RŮŽIČKOVÁ, Kamila a Tereza SKÁKALOVÁ, 2014. *"Seznamte se, prosím": metodický průvodce k organizaci podpory studentů se specifickými potřebami*. Hradec Králové: Gaudeamus, 139 s. ISBN 978-80-7435-381-9.

DOLEŽEL, Rudolf a Marie VÍTKOVÁ, 2007. *Zaměstnávání osob se zdravotním postižením: příručka pro zaměstnavatele k projektu OPR LZ 3.1. "Aktivizační a vzdělávací centrum"*. Brno: Paido, 125 s. ISBN 978-80-7315-143-0.

Duševní poruchy jsou stále častější příčinou invalidity, 2008. *Ministerstvo práce a sociálních věcí* [online]. [cit. 2017-03-07]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/5591>

ECKERSLEY, Jill, 2011. *Coping with dyspraxia*. Rev. ed. London: Sheldon. [cit. 2017-02-19]. ISBN 9781847091284. Dostupné z: [http://portal.k.utb.cz/articles/record?id=FETCH-](http://portal.k.utb.cz/articles/record?id=FETCH-LOGICAL-a2032-)

[LOGICAL-a2032-6825a999a91dca4ff81290e0bb5a9a07153ca4adf667845a7dbeecfc629710043&lang=cze](http://portal.k.utb.cz/articles/record?id=FETCH-LOGICAL-a2032-6825a999a91dca4ff81290e0bb5a9a07153ca4adf667845a7dbeecfc629710043&lang=cze)

FINKOVÁ, Dita a Jiří LANGER, 2014. *Determinanty inkluze osob se zdravotním postižením*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. Monografie, 208 s. ISBN 978-80-244-4303-4.

GARBAT, Marcin, 2013. European Policy Models of Employment of People with Disabilities. *Journal of Social Research & Policy*. 4, 147. [cit. 2017-03-01]. ISSN 2067-2640. Dostupné z: <https://search.proquest.com/docview/1504138430?pq-origsite=summon>

GRUBER, Jonathan, 2011. *Public finance and public policy*. 3rd ed. New York: Worth Publishers, 768 s. ISBN 978-1-4292-1949-5.

HAMPTON, Greg; GOSDEN, Richard, 2004. Fair Play for Students with Disability. *Journal of Higher Education Policy and Management*. Vol. 26, no. 2, 225-238. [cit. 2017-03-01]. ISSN 1360-080X. Dostupné z: <http://web.a.ebscohost.com.proxy.k.utb.cz/ehost/pdfviewer/pdfviewer?sid=1f90ff2f-d8d9-4566-9b81-7989dfdd4138%40sessionmgr4009&vid=0&hid=4109>

HEJDUKOVÁ, Pavlína, 2015. *Veřejné finance: teorie a praxe*. V Praze: C.H. Beck, 252 s. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-298-4.

HRDÁ, Jana, 2007. *Zaměstnávání lidí se zdravotním postižením*. Praha: Jedličkův ústav a školy, 75 s. ISBN 978-80-254-1306-7.

CHUNG, Peter; PATEL, Dilip R, 2015. Dysgraphia. *International Journal of Child and Adolescent Health*. Vol. 8, no. 127. [cit. 2017-03-01]. ISSN 1939-5930. Dostupné z: <http://search.proquest.com/docview/1705545841?pq-origsite=summon>

Informace pro zaměstnavatele žádající o vymezení či zřízení chráněných pracovních míst, 2012. *Integrovaný portál MPSV* [online]. 23. 1. 2012 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: https://portal.mpsv.cz/sz/zamest/zamestnaniosob/zrizovani_a_vymezovani_chpm

Jak studovat bez bariér?: Služby. *Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně* [online]. 2017 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: <http://www.utb.cz/chci-studovat/sluzby>

KOMENDOVÁ, Jana, 2009. *Pracovní podmínky osob se zdravotním postižením*. Ostrava: Key Publishing. Právo (Key Publishing), 158 s. ISBN 978-80-7418-022-4.

KOŘÁNOVÁ, Marie, Lenka KRINESOVÁ, Vítězslava MAGERSKÁ, Miriam SUCHOMELOVÁ a Katarína ŠVEHLOVÁ, 2015. *Věcné a právní vymezení statusu osoby se zdravotním postižením v systému zaměstnanosti a podpora zaměstnávání osob se zdravotním postižením ve vybraných evropských zemích*. Praha: VÚPSV. ISBN 978-80-7416-236-7.

LAMICHHANE, Kamal, 2015. *Disability, education and employment in developing countries: from charity to investment*. [cit. 2017-03-01]. ISBN 9781107064065. Dostupné z: <http://search.proquest.com/docview/89242411?pq-origsite=summon>

Metodický pokyn k realizaci podpory uchazečů a studentů se specifickými potřebami na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně, 2015. *Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně* [online]. [cit. 2017-04-04]. Dostupné z: <http://www.utb.cz/file/51142/download/>

MPSV, 2016. Zpráva o kontrolní činnosti Úřadu práce České republiky realizované v roce 2015 In: *Integrovaný portál MPSTV* [online]. 23. 2. 2013 [cit. 12. 3. 2017]. Dostupné z: https://portal.mpsv.cz/upcr/oup/informace_o_kontrolach/zprava_o_kontrolni_cinnosti_up_cr_za_rok_2015.pdf

MPSV, 2017. Zpráva o kontrolní činnosti Úřadu práce České republiky realizované v roce 2016 In: *Integrovaný portál MPSTV* [online]. 8. 3. 2017 [cit. 12. 3. 2017]. Dostupné z: https://portal.mpsv.cz/upcr/oup/informace_o_kontrolach/zprava_o_kontrolni_cinnosti_up_cr_za_rok_2015.pdf

Národní plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2015-2020, 2015. *Vláda České republiky* [online]. 1. 6. 2015 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/vvzpo/dokumenty/narodni-plan-podpory-rovnych-prilezitosti-pro-osoby-se-zdravotnim-postizenim-na-obdobi-2015-2020-130992/>

Nářízení vlády č. 515/2004 Sb. ze dne 21. září 2004 o hmotné podpoře na vytváření nových pracovních míst a hmotné podpoře rekvalifikace nebo školení zaměstnanců v rámci investičních pobídek. In: *Portál veřejné správy* [online]. [cit. 2017-02-10]. Dostupný z: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=58398&fulltext=515~2F2004&rpp=15#local-content>

Nářízení vlády č. 567/2006 Sb. ze dne 6. prosince 2006, o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí. In: *Portál veřejné správy* [online]. [cit. 2017-02-10].

<https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=63267&fulltext=567~2F2006~20Sb&rpp=15#local-content>

NEMEC, J., OCHRANA, F., PAVEL, J., ŠAGÁT, V., 2010. *Kontrola ve veřejné správě*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 158 s. ISBN 978-80-7357-558-8.

NOVOSAD, Libor, 2009. *Poradenství pro osoby se zdravotním a sociálním znevýhodněním: základy a předpoklady dobré poradenské praxe*. Praha: Portál, 269 s. ISBN 978-80-7367-509-7.

Od ledna 2015 opět zavedena „Osoba zdravotně znevýhodněná“, 2015. *Národní informační centrum pro mládež* [online]. [cit. 2017-03-12].]. Dostupné z: <http://www.nicm.cz/od-ledna-2015-opet-zavedena-osoba-zdravotne-znevuhodnena>

OPATŘILOVÁ, Dagmar a Dana ZÁMEČNÍKOVÁ, 2005. *Předprofesní a profesní příprava zdravotně postižených*. Brno: Masarykova univerzita, 132 s. ISBN 80-210-3718-0.

O univerzitě: Kdo jsme, 2017. *Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně* [online]. [cit. 2017-03-27]. Dostupné z: <http://www.utb.cz/o-univerzite/kdo-jsme>

PETERS, Jean-Pierre; COLLIN, Vincent, 2013. Vision Systems and the Lives of People with Disabilities. *2013 IEEE Applied Imagery Pattern Recognition Workshop (AIPR)*. 1-6. [cit. 2017-02-18]. ISSN 1550-5219. Dostupné z: <http://ieeexplore.ieee.org/xpls/icp.jsp?arnumber=6749333>

Plán realizace Strategického záměru vzdělávací a tvůrčí činnosti Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně pro rok 2017, 2016. *Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně* [online]. [cit. 2017-03-27]. Dostupné z: <http://www.utb.cz/file/55271/>

Plnění povinného podílu zaměstnávání osob se zdravotním postižením (s vysvětlujícími příklady), 2016. *Integrovaný portál MPSV* [online]. 21. 1. 2016 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: https://portal.mpsv.cz/sz/obecne/prav_predpisy/vyklady/plneni_povinneho_podilu_ozp

Pracovní rehabilitace, 2016. *Integrovaný portál MPSV* [online]. [cit. 2017-03-27]. Dostupné z: https://portal.mpsv.cz/upcr/kp/zlk/pracovni_rehabilitace

Pravidla pro poskytování příspěvku a dotací veřejným vysokým školám (K 02/17), 2017. *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. [cit. 2017-03-27]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/pravidla-pro-poskytovani-prispevku-a-dotaci-verejnym-vysokym-4>

Průkaz osoby se zdravotním postižením. In: *Integrovaný portál MPSV* [online]. 2016 [cit. 2017-03-06]. Dostupné z: <http://portal.mpsv.cz/soc/dzp/prukaz>

RIDDELL, S; WEEDON, E, 2014. Disabled Students in Higher Education: Discourses of Disability and the Negotiation of Identity. *International Journal of Educational Research*. vol. 63, 38-46. [cit. 2017-02-18]. ISSN: 0883-0355.

RICHTEROVÁ, Bohdana, 2011. *Teorie a praxe problematiky zaměstnávání osob se zdravotním postižením v České republice*. Krnov: Reintegra, 71 s. ISBN 978-80-254-9526-1.

ROSEN, Harvey S. a Ted GAYER, 2010. *Public finance*. 9th ed. New York: McGraw-Hill Higher Education, 595 s. The McGraw-Hill series economics. ISBN 978-0-07-351135-1.

Salmaplus [online]. 2016 [cit. 2017-03-27]. Dostupné z: <http://www.salmaplus.cz/>

Směrnice rektora č. 12/2015, 2015. *Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně* [online]. [cit. 2017-03-27]. Dostupné z: <http://www.utb.cz/o-univerzite/smernice-rektora>

SOARES, Neelkamal; PATEL, Dilip R, 2015. Dyscalculia. *International Journal of Child and Adolescent Health*. vol. 8, no. 115. [cit. 2017-02-18]. ISSN:1939-5930. Dostupné z: <http://search.proquest.com/docview/1705546083?pq-origsite=summon>

STEINICHOVÁ, Ladislava, 2001. *Zaměstnávání občanů se změněnou pracovní schopností*. Praha: Pragoeduca. ESO (Pragoeduca), 71 s. ISBN 80-85856-96-4.

ŠÁMALOVÁ, Kateřina, 2016. *Šance na dosažení vysokoškolského vzdělání v populaci osob se zdravotním postižením*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum. ISBN 978-80-246-3469-2.

TOLDRA, RC; SANTOS, MC, 2013. People with Disabilities in the Labor Market: Facilitators and Barriers. *Work-a Journal of Prevention Assessment & Rehabilitation*. vol. 45, no. 4, 553-563. [cit. 2017-03-01]. ISSN 1051-9815. Dostupné z: <http://web.b.ebscohost.com.proxy.k.utb.cz/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=0&sid=e56bf4e4-0ef8-40e9-97c6-f6b7d60df533%40sessionmgr120>

ÚP ČR poskytl loni přes 5 mld. Kč na podporu zaměstnávání OZP, 2017. *Úřad práce ČR* [online]. 2. 2. 2017 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: https://portal.mpsv.cz/upcr/media/tz/2017/02/2017_02_02_tz_podpora_ozp_2016.pdf

VIDACEK-HAINS, Violeta; KOZINA, Melita; KIRINIC, Valentina, 2016. A Model of Education for Assistants of Students with Disabilities Supported by Information and Communication Technology. *Economic and Social Development: Book of Proceedings*. 126. Dostupné z: <https://search.proquest.com/docview/1785273834?pq-origsite=summon>

Vyhláška č. 518/2004 Sb. ze dne 23. září 2004 o kterou se provádí zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti. In: *Portál veřejné správy* [online]. [cit. 2017-02-10]. Dostupný z: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=58401&fulltext=518~2F2004&rpp=15#local-content>

Výroční zpráva o činnosti za rok 2015, 2016. Ve Zlíně: Univerzita Tomáše Bati. ISBN 978-80-7454-596-2. Dostupné také z: <http://www.utb.cz/file/54346/>

Základní informace: Koncepce kontrolního systému v ČR, 2006. *Ministerstvo financí České republiky* [online]. [cit. 2017-04-10]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/kontrola-verejnych-financi/zakladni-informace>

Zákon č. 2/1993 Sb. ze dne 16. prosince 1992 o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In: *Portál veřejné správy* [online]. [cit. 2017-02-20]. Dostupný z: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=40453&fulltext=2~2F1993&rpp=15#local-content>

Zákon č. 255/2012 Sb. ze dne 14. června 2012, o kontrole (kontrolní řad). In: *Portál veřejné správy* [online]. [cit. 2017-02-10]. Dostupný z: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=77903&fulltext=255~2F2012&rpp=15#local-content>

Zákon č. 262/2006 Sb. ze dne 21. dubna 2006, zákoník práce. In: *Portál veřejné správy* [online]. [cit. 2017-02-10]. Dostupný z: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=62694&fulltext=262~2F2006~20Sb&rpp=15#local-content>

Zákon č. 435/2004 Sb. ze dne 13. května 2004 o zaměstnanosti. In: *Portál veřejné správy* [online]. [cit. 2017-02-10]. Dostupný z: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=58235&fulltext=435~2F2004&rpp=15#local-content>

Zákon č. 561/2004 Sb. ze dne 24. září 2004, o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). In: *Portál veřejné správy* [online]. [cit. 2017-03-27]. Dostupný z: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=58471&fulltext=561~2F2004&rpp=15#local-content>

Zákon č. 586/1992 Sb. ze dne 20. listopadu 1992 o daních z příjmů. In: *Portál veřejné správy* [online]. [cit. 2017-03-14]. Dostupný z: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=40374&fulltext=586~2F1992&rpp=15#local-content>

Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2016 a strategie APZ pro rok 2017, 2017. *Úřad práce České republiky* [online]. [cit. 2017-03-28]. Dostupné z: https://portal.mpsv.cz/upcr/kp/zlk/statistika/rok_2016/kraj_2016.pdf

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

APZ	Aktivní politika zaměstnanosti
CHPM	Chráněné pracovní místo
CPM	Critical Path Method
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
OZP	Osoba se zdravotním postižením
SP	Specifické potřeby
TP	Tělesné postižení
ÚP	Úřad práce
ZP	Zdravotní postižení
ZTP	Zvlášť těžké postižení
ZTP/P	Zvlášť těžké postižení s průvodcem

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obr. 1. Výdaje na aktivní politiku zaměstnanosti v letech 2010 až 2015 (vlastní zpracování dle dat MPSV)</i>	26
<i>Obr. 2. Počet vykonaných kontrol Úřadem práce ČR v letech 2014 – 2016 (vlastní zpracování dle dat MPSV)</i>	35
<i>Obr. 3. Podíl nezaměstnaných osob v % na celkovém počtu obyvatelstva za období leden 2015 až leden 2017 (vlastní zpracování dle dat MPSV)</i>	40
<i>Obr. 4. Vývoj počtu OZP uchazečů o práci v okresech Zlínského kraje od roku 2010 do roku 2016 (vlastní zpracování dle dat MPSV)</i>	42
<i>Obr. 5. Logo společnosti Salma Plus s.r.o.</i>	44
<i>Obr. 6. Fakulty UTB dle počtu studentů k 31. 12. 2015 (vlastní zpracování dle dat UTB)</i>	46
<i>Obr. 7. Studenti UTB dle typu postižení (vlastní zpracování dle dat Akademického centra UTB)</i>	46
<i>Obr. 8. Evidovaní studenti se zdravotním postižením Akademickým centrem UTB k 31. 12. 2016 (vlastní zpracování)</i>	50
<i>Obr. 9. Respondenti dle druhu zdravotního postižení (vlastní zpracování)</i>	52
<i>Obr. 10. Respondenti dle vlastnictví průkazu osoby se zdravotním postižením (vlastní zpracování)</i>	52
<i>Obr. 11. Respondenti dle studované fakulty (vlastní zpracování)</i>	53
<i>Obr. 12. Respondenti dle studovaného ročníku (vlastní zpracování)</i>	54
<i>Obr. 13. Kontingenční tabulka (vlastní zpracování)</i>	55
<i>Obr. 14. Testování hypotézy v XL Statistics (vlastní zpracování)</i>	55
<i>Obr. 15. Respondenti dle zájmu o podnikání/zaměstnání (vlastní zpracování)</i>	57
<i>Obr. 16. Respondenti dle toho, kde by chtěli v budoucnu podnikat nebo být zaměstnání (vlastní zpracování)</i>	57
<i>Obr. 17. Respondenti dle znalosti výhod, které plynou zaměstnavatelům ze zaměstnávání OZP (vlastní zpracování)</i>	58
<i>Obr. 18. Kontingenční tabulka (vlastní zpracování)</i>	59
<i>Obr. 19. Testování hypotézy v XL Statistics (vlastní zpracování)</i>	59
<i>Obr. 20. Respondenti dle toho, zda se informovali na úřadu práce o možnostech OZP na trhu práce a dle toho, zda sledují nabídky práce vhodné pro OZP</i>	60
<i>Obr. 21. Budova Technologického inovačního centra (zdroj: www.svtp.cz)</i>	65

Obr. 22. Jednací místnost (zdroj: inovacnipodnikani.cz).....65

SEZNAM TABULEK

<i>Tab. 1. Nejnižší úroveň zaručené mzdy/platu v roce 2016 a 2017 (zdroj Nařízení vlády č. 567/2006 Sb.)</i>	36
<i>Tab. 2. Podíl uchazečů o práci se zdravotním postižením na celkovém počtu uchazečů k 28. 2. 2017 (vlastní zpracování dle dat MPSV)</i>	41
<i>Tab. 3. Podíl OZP uchazečů o práci na celkovém počtu uchazečů v okresech Zlínského kraje k 28. 2. 2017 (vlastní zpracování dle dat MPSV)</i>	42
<i>Tab. 4. Subjekty zaměstnávající více jak 50 % osob se zdravotním postižením (vlastní zpracování dle dat MPSV)</i>	43
<i>Tab. 5. Cíle projektu a ukazatele naplnění cílů (vlastní zpracování)</i>	63
<i>Tab. 6. Činnosti projektu a doba jejich trvání (vlastní zpracování)</i>	73
<i>Tab. 7. Výsledek CPM metody (vlastní zpracování)</i>	74
<i>Tab. 8. Osobní náklady (vlastní zpracování)</i>	75
<i>Tab. 9. Náklady na propagaci (vlastní zpracování)</i>	75
<i>Tab. 10. Náklady spojené s pronájmem prostor (vlastní zpracování)</i>	76
<i>Tab. 11. Ostatní náklady na projekt (vlastní zpracování)</i>	76
<i>Tab. 12. Celkové náklady spojené s realizací projektu (vlastní zpracování)</i>	77

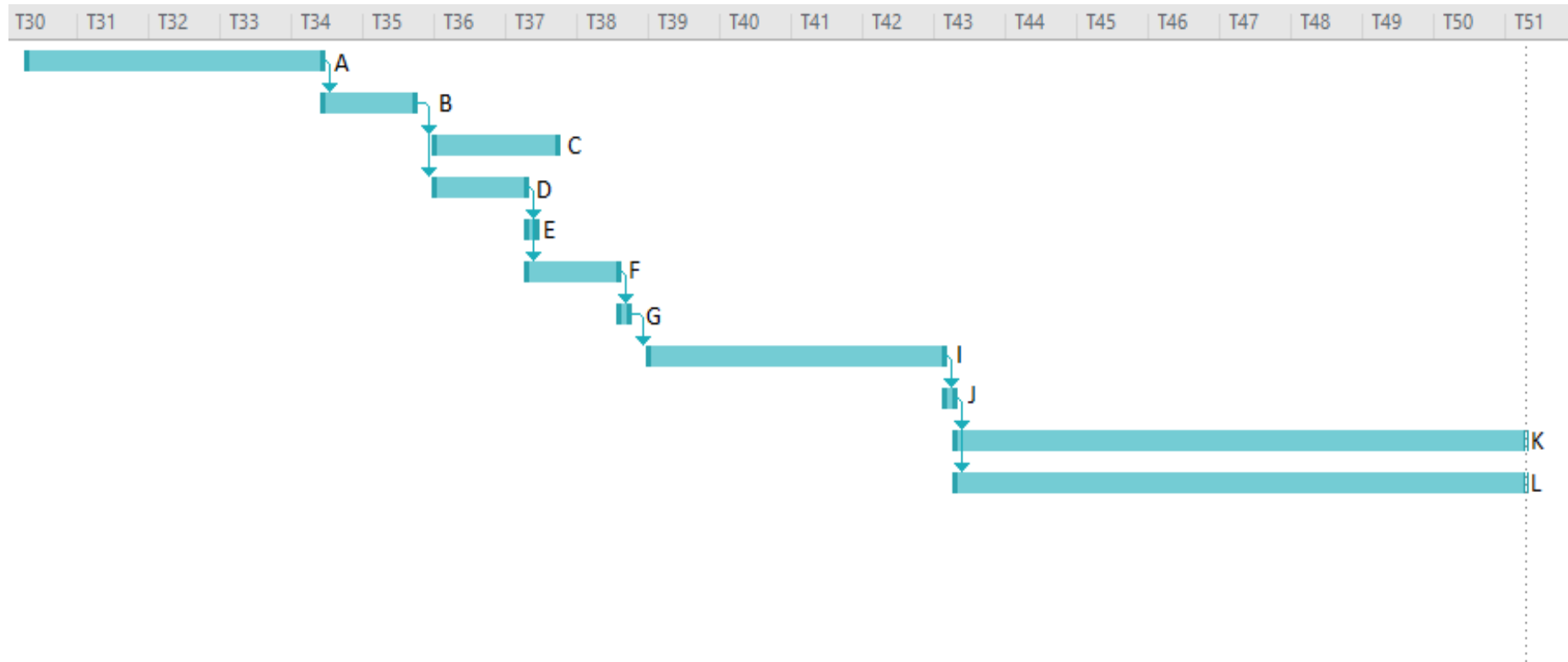
SEZNAM PŘÍLOH

P I Časová analýza projektu

P II Dotazník

PŘÍLOHA P I: ČASOVÁ ANALÝZA PROJEKTU

(vlastní zpracování)

PŘÍLOHA P II: DOTAZNÍK

Evaluace studentů se zdravotním postižením na UTB a návrh uplatnitelnosti na trhu práce

Dobrý den,

jmenuji se Tereza Novotná a jsem studentkou Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulty managementu a ekonomiky. Obracím se na Vás s prosbou o vyplnění krátkého dotazníku k diplomové práci na téma Evaluace studentů se zdravotním postižením na UTB a návrh uplatnitelnosti na trhu práce.

Dotazník je určen studentům se zdravotním postižením na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně, je zcela anonymní a data budou sloužit pouze ke zpracování diplomové práce.

Předem děkuji

1. Jaký je stupeň Vašeho postižení?

Osoba zdravotně znevýhodněná

1. stupeň

2. stupeň

3. stupeň

2. Jaký je druh Vašeho postižení?

Pohybové postižení

Zrakové postižení

Sluchové postižení

Jazykové postižení

Vnitřní postižení

Duševní postižení

jiné, uveďte:

3. Vlastníte průkaz osoby se zdravotním postižením?

ano, průkaz TP

ano, průkaz ZTP

ano, průkaz ZTP/P

ne

4. Na které fakultě Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně studujete?

Fakulta technologická

Fakulta managementu a ekonomiky

Fakulta multimediálních komunikací

Fakulta humanitních studií

Fakulta aplikované informatiky

Fakulta logistiky a krizového řízení

5. Který ročník studujete?

1. ročník bakalářského studijního programu

2. ročník bakalářského studijního programu

3. ročník bakalářského studijního programu

1. ročník magisterského studijního programu

2. ročník magisterského studijního programu

Doktorské studium

6. Jaký obor studujete?

Uveďte:

7. Byla pro Vás existence střediska na podporu studentů se speciálními vzdělávacími potřebami rozhodujícím kritériem při výběru vysoké školy?

ano

ne

8. Navštěvujete univerzitní středisko pro studenty se speciálními vzdělávacími potřebami a využíváte nabízených služeb jako je například individuální konzultace či osobní asistence?

ano

ne

9. Jste s nabízenými službami univerzitního střediska spokojeni?

ano

ne

Pokud ne, uveďte, jaké služby Vám chybí:

10. Nabízí Vám konkrétně Vaše fakulta další podpůrné služby při studiu?

ano

ne

11. Pokud ano, využíváte těchto služeb?

ano

Uveďte, jakých:

ne

12. Považujete univerzitu dostatečně přizpůsobenou Vašemu postižení z hlediska fyzické vybavenosti?

ano

ne

Pokud ne, uveďte Vaše návrhy na zlepšení:

13. Cítíte rozdíly v přístupu vyučujících k Vám ve srovnání s intaktními studenty?

ano

ne

14. Plánujete v budoucnu podnikat nebo si budete hledat zaměstnání?

chci podnikat

chci být zaměstnán/a

15. Plánujete si hledat zaměstnání nebo podnikat ve svém studovaném oboru?

ano

ne

Pokud ne, uveďte v jakém:

16. V jakém městě, případně kraji, si budete hledat zaměstnání?

Uveďte:

17. Co pro Vás bude nejdůležitější při výběru zaměstnání?

Uveďte:

18. Znáte výhody, které zaměstnavatelům přináší zaměstnávání osob zdravotně znevýhodněných a osob se zdravotním postižením?

ano

ne

19. Informoval/a jste se na úřadě práce, jaké jsou Vaše možnosti na trhu práce?

ano

ne

20. Sledujete nabídky práce vhodné pro osoby se zdravotním postižením?

ano

ne